

De noden van LGBTQ+ jongeren in dak- en thuisloosheid

Opleiding: Toegepaste psychologie

Academiejaar: 2021-2022

Student: Petra Schelfhout

Promotor: Olivia Wittock

Bachelorproefbegeleider: Els Pazmany

Bachelorproef coordinator Yannick Hellemans

Voorwoord

Beste juryleden, beste lezer

Eerst wil ik graag enkele personen bedanken aangezien ik zonder hun steun deze thesis niet in de huidige vorm had kunnen afleveren.

Mijn dank gaat uit naar mijn bachelorproefbegeleider, Els Pazmany, en mijn bachelorproefmentor, Olivia Wittock. Zij hebben mij de nodige ondersteuning en concrete tips aangeboden om deze thesis te kunnen afwerken. Ook wil ik Tine Rams bedanken, daar zij mij in contact heeft gebracht met het onderwerp via de Wetenschapswinkel.

Uiteraard wil ik ook alle deelnemers bedanken voor hun openheid en medewerking. Zij stelden zichzelf open voor persoonlijke, gevoelige onderwerpen: iets waar ik alleen maar naar op kan kijken.

Tot slot wil ik graag mijn vrienden en familie bedanken om er steeds voor mij te zijn. Specifiek gaat mijn dank uit naar Silke Vandeplas, die mij motiveerde om te beginnen en door te zetten.

Petra Schelfhout

Antwerpen, 18 augustus 2022

Inhoud

De noden van LGBTQ+ jongeren in dak- en thuisloosheid.....	1
Voorwoord	3
Inhoud	4
Samenvatting.....	7
1 Inleiding.....	8
1.1 Aanleiding van het onderzoek	8
1.2 Çavaria	8
1.3 Begripsomschrijving LGBTQ+	9
2 Probleemstelling	11
2.1 Praktijkprobleem.....	11
2.2 Onderzoeksdoel	11
2.3 Onderzoeksvragen	12
3 Literatuurstudie.....	13
3.1 Cijfers	13
3.2 Definiëring “jongere”	13
3.3 Dakloosheid versus thuisloosheid	13
3.4 Duurzame ontwikkelingsdoelen.....	15
3.5 De basisbehoeften.....	16
3.6 Preventieve oplossingen	18
3.7 Dubbele kwetsbaarheid	18
4 Methode.....	20
4.1 Kwalitatief onderzoek	20
4.2 Werving van de respondenten.....	21
4.3 Homogeniteit van de steekproef.....	22

4.4	Gegevens van de deelnemers.....	23
4.5	Analyse van de onderzoeksresultaten.....	24
5	Resultaten	26
5.1	Omschrijving van de situatie van de deelnemers	26
5.2	Noden en behoeften	28
5.2.1	Nood aan emotionele steun en psychologische ondersteuning	28
5.2.2	Nood aan een opvangnet.....	31
5.2.3	Nood aan een veilige omgeving.....	32
5.2.4	Nood aan sociale banden	33
5.2.5	Nood aan financiële middelen en begeleiding bij vinden van werk	34
5.2.6	Nood aan voedselwaren en andere levensmiddelen	35
5.2.7	Nood aan meer informatie	36
5.2.8	Nood aan acceptatie	36
5.2.9	Nood aan privacy	36
5.2.10	Nood aan een veilige plaats voor spullen	37
5.3	Huidige kennis van hulpaanbod	37
5.3.1	LGBTQ-organisaties	37
5.3.2	Het CAW, CGG en JAC	38
5.3.3	Sociale centra	39
5.3.4	Diensten voor begeleid zelfstandig wonen.....	40
5.3.5	Organisaties voor armoede en dak- en thuisloosheid	40
5.3.6	Psychiatrische instellingen	41
5.4	Hoe een 'safe space' gecreëerd wordt	41
5.5	Hoe de drempel verlagen?	43
5.5.1	Meer informatie verspreiden via flyers, posters en sociale media.....	43
5.5.2	Outreach	45

5.5.3	Meer doorverwijzen.....	45
5.5.4	Gevoel van veiligheid en vertrouwen	45
5.5.5	Destigmatisering	46
6	Conclusies	47
7	Suggesties en aanbevelingen.....	49
8	Discussie	52
8.1	Suggesties voor vervolgonderzoek	52
8.2	Bedenkingen	53
9	Literatuurlijst	54
Bijlagen.....		59
Bijlage 1: Flyer.....		59
Bijlage 2: Toestemmingsformulier		60
Bijlage 3: Topiclijst		61

Samenvatting

Dak- en thuisloosheid bij jongeren is een complexe problematiek op zichzelf, maar wat als je daar bovenop tot een minderheid behoort omwille van je seksuele identiteit en/of oriëntatie? De bedoeling van deze thesis is de behoeften in kaart brengen van Vlaamse LGBTQ+ jongeren die met dak- of thuisloosheid in contact gekomen zijn. Hoe kan de hulpverlening naar deze doelgroep toe verbeterd worden? Hoe kunnen organisaties hen beter ondersteunen? Dit zijn zaken die besproken en onderzocht worden in dit onderzoek.

LGBTQ-jongeren hebben een verhoogde kwetsbaarheid op gebied van verschillende problematieken (Bouris et al, 2010). Met hulpverleners praten ze nauwelijks over hun genderidentiteit en/of seksuele oriëntatie. Vaak hebben ze ook weinig kennis van het beschikbare hulpaanbod. Als ze wel terechtkomen in hulpverlening, is deze weinig LHBTQ-sensitief (Emmen, 2018).

In dit kwalitatief onderzoek werden zeven mensen uit de doelgroep uitgenodigd voor een individueel gesprek. Dit met de bedoeling om op een vertrouwelijke, open manier naar hun ervaringen en ideeën te luisteren. Na thematische analyse werd getracht de antwoorden van de onderzoeksvragen zo goed mogelijk te beantwoorden.

Na analyse werden tien verschillende noden afgeleid uit de interviews. Ook werd er bij de onderzochte groep ingegaan op de huidige kennis van het hulpaanbod. Hieruit bleek dat er bijvoorbeeld weinig specifieke kennis is over het aanbod van LGBTQ-organisaties. Verder werd besproken hoe er een veilige omgeving gecreëerd kan worden en hoe de drempel om hulp te vragen verlaagd kan worden. Op basis van die resultaten werden enkele mogelijke suggesties en aanbevelingen gegeven naar LGBTQ-organisaties toe.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding van het onderzoek

Als onderdeel van de opleiding 'Toegepaste Psychologie', bestaat de opdracht van deze bachelorproef uit het onderzoeken van een praktijkprobleem en suggesties aan te bevelen. Het praktijkprobleem dat in dit werkstuk wordt beschreven, gaat over de noden van LGBTQ+ jongeren in dak- en thuisloosheid. Deze onderzoeksvraag vloeit voort vanuit de organisatie Çavaria, een beweging die zich inzet voor de LGBTQ+ community in Brussel en Vlaanderen. De drempel voor LGBTQ+ jongeren om hulp te zoeken in gevallen van thuisloosheid, zou nog te hoog zijn. Om die reden wil de organisatie de noden van deze doelgroep in kaart brengen.

Aangezien er nog niet heel veel onderzoek is in Vlaanderen over deze specifieke doelgroep, heeft Çavaria het onderzoeksonderwerp gepubliceerd via de Wetenschapswinkel (www.wetenschapswinkel.be). Dit is een databank die onderzoeksonderwerpen aanreikt van non-profitorganisaties aan studenten (Wetenschapswinkel, 2022). Deze thema's zijn telkens verbonden met de praktijk. Omdat het onderwerp relevant is voor het werkveld waar ik later aan de slag wil, heb ik meteen een voorstel gedaan om mij hier verder in te verdiepen.

Interesse in de dak- en thuislozenproblematiek in Vlaanderen is bij mij vooral gegroeid tijdens mijn eindstage in een inloopcentrum voor dak- en thuislozen. Door de rol van vertrouwenspersoon op te nemen als stagiaire hulpverlener, kwam ik in contact met complexe situaties. Als ik terugblik naar mijn persoonlijke ervaringen, merkte ik op dat ik zeer weinig in contact kwam met personen die openlijk uitkwamen als LGBTQ+. Dit geeft mij de indruk dat er toch mogelijks barrières kunnen zijn voor deze doelgroep om bij instanties binnen te stappen voor hulpverlening. Ik zie dit als een grote motivatie om volledig achter het onderwerp van deze thesis te staan.

1.2 Çavaria

Çavaria is een koepel van verschillende LGBTQ+ organisaties en verdedigt de belangen van LGBTQ+ mensen in Vlaanderen en in Brussel. Er zijn maar liefst 125

verenigingen aangesloten bij Çavaria. De organisatie streeft naar gelijke kansen en rechten op gebied van seksuele oriëntatie, genderidentiteit en genderexpressie. Naast het ontwikkelen van educatief materiaal (via hun kenniscentrum - 'KLIQ¹'), bieden zij een afzonderlijke infolijn aan: 'LUMI'. Deze kan telefonisch, via mail of via chat bereikt worden voor alle vragen rond gender en seksuele voorkeur. Via deze infolijn kan er ook doorverwezen worden naar hulpverlening.

Daarnaast zijn er verschillende ontmoetingsplaatsen aangesloten bij Çavaria: de zogenaamde 'Regenbooghuizen'. Ze hebben elk hun eigen werking en bieden onder andere steun aan verenigingen. Deze ontmoetingsplaatsen dragen steun bij aan het mentale welzijn van LGBTQ-jongeren in de vorm van activiteiten, een sociale gemeenschap en expressie (Çavaria, z.d.).

1.3 Begripsomschrijving LGBTQ+

'LGBT' is een afkorting die vooral in bekendheid is gegroeid tijdens de laatste jaren van deze eeuw. Zo komt transgenderiteit nu meer voor in de maatschappij in vergelijking met vorige decennia. Dit is bijvoorbeeld te zien in het aantal geslachtswijzigingen dat jaarlijks gepubliceerd wordt door het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen (Van Hove, 2021). Zij houden elk jaar bij hoeveel geslachtsveranderingen er in het Rijksregister worden aangepast. Uit hun publicatie van 2021 valt af te leiden dat sinds 1993 tot 2020, 2734 Belgen de registratie van hun geslacht hebben veranderd in de akten van hun burgerlijke stand. In 2019 zijn 524 wijzigingen in het Rijksregister doorgegeven van man naar vrouw (transvrouw) of vrouw naar man (transman). Eerder in 2009 ging het om slechts 50 wijzigingen die officieel werden doorgegeven. Voorheen lag dit aantal zelfs lager; de procedure van verandering was dan ook omslachtiger en diende opgestart te worden via de rechter (Van Hove, 2021). We krijgen dus steeds vaker te maken met deze begrippen in ons dagelijks leven.

Steeds meer instanties hanteren niet meer de afkorting 'LGBT' maar 'LGBTQ+'. De eerste vier letters staan voor lesbian, gay, bisexual, en transgender. De laatste letter

---

¹ Het vormings- en trainingscentrum van Çavaria

'Q', staat zowel voor 'questioning' als 'queer' (Cherry, 2020). Bij het begrip 'questioning' wordt verwezen naar mensen die hun seksuele oriëntatie nog in vraag stellen en zoekende zijn. Het begrip 'queer' wint ook steeds meer populariteit in het dagelijks gebruik. Het is 'een overkoepelende term voor iedereen die niet heteroseksueel of cis-gender is'.

Met 'cis' wordt bedoeld: iemand waarvan het gender overeenkomt met het aangeboren geslacht. Dan is er ten slotte nog de '+': deze verwijst naar alle andere genderidentiteiten en seksuele oriëntaties die niet specifiek binnen de andere vernoemde initialen passen.

2 Probleemstelling

2.1 Praktijkprobleem

Een belangrijk probleem in de praktijk is dat thuisloze LGBTQ+ jongeren vaak onbekend zijn met het aanbod dat beschikbaar is. Ondanks het feit dat LGBTQ-organisaties bijvoorbeeld een positieve impact hebben op gebied van zelfacceptatie, steun en weerbaarheid, zijn deze jongeren vaak niet op de hoogte van waar zij terecht kunnen (Emmen, 2018). Wellicht is het nuttig om bij de analyse van de onderzoeksresultaten een link te leggen met wat nodig is om dit aanbod bekender te maken.

Een ander praktijkprobleem is dat wanneer LGBTQ+ jongeren wél hulpverlening krijgen, de hulpverleners nauwelijks met hen praten over gender- of seksuele oriëntatie (Emmen, 2018). De meeste hulp in situaties van armoede of thuisloosheid, is weinig LGBTQ-specifiek of –sensitief. In die zin is er dus weinig oog voor de samenhang tussen LGBTQ+ en andere sociale en psychische problematieken.

Bijkomend is er nóg een hinderpaal: de jongeren die wel hulpverlening en (tijdelijke) verblijfplaats vinden, voelen zich niet écht geholpen (Emmen, 2018). Het blijft voor thuisloze jongeren moeilijk een stabiel leven op te bouwen. Vaak is er sprake van praktische hindernissen zoals wisselende hulpverleners, vele verhuizingen en lange wachtlijsten.

Omwille van die redenen zullen de noden en behoeften in kaart gebracht worden. Op die manier kan er gezocht worden naar mogelijke adviezen en suggesties.

2.2 Onderzoeksdoel

Het onderzoeksdoel van dit onderzoek is de behoeften en noden van LGBTQ+ jongeren in dak- en thuisloosheid in kaart brengen. De bedoeling hierbij is toekomstige aanbevelingen en suggesties aanbieden op basis van de onderzoeksresultaten. Deze worden afgeleid uit de gevoerde gesprekken met deelnemers die binnen de doelgroep behoren.

2.3 Onderzoeksvragen

Dit onderzoek gaat in op de noden die bijdragen aan zowel het fysiek als mentaal welbevinden van LGBTQ-jongeren in een situatie van dak- of thuisloosheid. Er wordt gefocust op volgende onderzoeksvraag als hoofdvraag:

- Wat zijn de noden van LGBTQ+ jongeren in dak- en thuisloosheid?

Bovendien zou het nuttig kunnen zijn om bijkomende informatie te verzamelen in kader van hulpverlening naar de doelgroep toe. Om die reden wordt er getracht een antwoord te bieden op volgende deelvragen:

- In welke mate hebben thuisloze LGBTQ+ jongeren zicht op het beschikbare aanbod?
- Op welke manier kan er een “safe space” gecreëerd worden volgens de doelgroep?
- Hoe kan de drempel om hulp te vragen bij instanties verlaagd worden volgens LGBTQ-jongeren die in een dak- of thuisloosheidsituatie terechtkomen?

3 Literatuurstudie

Voor de start van het onderzoek, werd er eerst gekeken naar bestaande informatie door middel van een literatuurstudie. Het nut hiervan is nagaan welke kennis er reeds is verworven over het onderwerp waar dit onderzoek op ingaat.

3.1 Cijfers

Volgens een telling zou dak- en thuisloosheid in alle Europese landen steeds toenemen. In Brussel zou er in 2021 een stijging van 27,72% zijn in vergelijking met de telling in 2018 (Koning Boudewijnstichting, 2021). Eén vijfde hiervan zouden jongvolwassenen zijn (18-25 jaar).

In Nederland is er een schatting gemaakt van 550 tot 800 thuisloze lesbische, homoseksuele of biseksuele jongeren. Er zijn echter geen precieze cijfers over LGBTQ-jongeren die thuisloos zijn. Dit komt omdat registratie moeilijk is en veel jongeren hun genderidentiteit en seksuele oriëntatie verzwijgen (Meijssen & Timmerman, 2020).

3.2 Definiëring “jongere”

Er zou te weinig consensus zijn over de definitie van “een jongere” (ILGA-Europe, 2021). Zo zouden instanties die zich inzetten voor thuisloosheid het begrip vooral definiëren als “onder vierentwintig jaar en jonger”. De meest gebruikte leeftijdsgrens voor organisaties die zich focussen op de belangen van de LGBTQ-gemeenschap ligt meestal onder de dertig jaar. Dit is daarom ook de maximumleeftijd die werd gehanteerd in dit onderzoek.

3.3 Dakloosheid versus thuisloosheid

Een eerste vraag die men zich kan stellen bij het lezen van het onderwerp van dit werk, is: “Wat is nu eigenlijk het verschil tussen dak- en thuisloosheid?”. Hoewel de termen “dak- en thuisloosheid” in de volksmond voor verwarring kunnen zorgen of door elkaar gebruikt worden, is er een verschil in terminologie. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) refereert naar “een dakloze persoon” volgens volgende definitie: *“Iemand die niet over een eigen woongelegenheden*

beschikt, die niet de middelen heeft om daar op eigen kracht voor te zorgen en daardoor geen verblijfplaats heeft, of tijdelijk in een tehuis verblijft, in afwachting dat hem een eigen woongelegenheden ter beschikking wordt gesteld” (VVSG, z.d.).

Hierbij gaat het niet enkel over mensen die buiten slapen. Het gaat even goed over mensen die net uit de gevangenis/instelling komen, krakers, enzovoort. (De Boyser, Linchet & Van Dijck, 2010). Bij ‘dakloosheid’ ligt de nadruk vooral op de afwezigheid van een eigen woongelegenheden, terwijl dit bij het begrip “thuisloosheid” ruimer geïnterpreteerd kan worden. Thuislozen zijn ‘meer dan daklozen’. Zij ervaren een proces dat niet altijd duidelijk is (De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (z.d.).

Voor verduidelijking van het begrip “thuisloosheid en sociale uitsluiting”, kan verwezen worden naar ‘FEANTSA’ (FEANTSA, 2005). Dit staat voor “European Federation of National Organisations Working with the Homeless”. Deze federatie stelde in 2005 een typologie uit over thuisloosheid: de ETHOS-typologie genoemd (European Typology on Homelessness and housing exclusion). Indien iemand onder één van de vier noemers van de typologie valt, kan er al gesproken worden over thuisloosheid. De classificatie gebeurt op basis van woonsituatie, namelijk:

- 1) Dakloos zijn (zonder enige vorm van schuilplaats)
- 2) Geen woonst hebben (met tijdelijke slaapplek in instelling of opvang)
- 3) In een instabiele huisvesting wonen (met dreiging van uitsluiting door bijvoorbeeld uithuiszetting of huiselijk geweld)
- 4) In een ontoereikende huisvesting wonen (ongeschikte woningen zoals caravans op illegale kampeerterreinen)

Definities over thuisloosheid kunnen in twee groepen opgedeeld worden: enerzijds leggen deze de nadruk op het ontbreken van huisvesting, anderzijds op maatschappelijke en relationele kwetsbaarheid (Van Regenmortel, Demeyer, Vandenbempt & Van Damme, 2006). De voorheen benoemde definities hebben voornamelijk betrekking op die eerste groep: het ontbreken van huisvesting. Dat wil zeggen dat er geen volledige omschrijving is door de federale kijk op thuisloosheid.

Het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk (SAW) heeft een definitie omschreven die de nadruk legt op zowel 'het ontbreken van huisvesting' als 'maatschappelijke en relationele kwetsbaarheid' (Van Menxel, Lescrauwaet & Parijs, 2004). Deze definitie luidt als volgt: *“De (al dan niet tijdelijke) afwezigheid van (een leefbare) woonst of onderdak; een psychosociale en relationele problematiek die leidt tot ontanking; en, een (vaak schrijnend) gebrek aan materiële middelen om te voorzien in zijn levensonderhoud door het gebrek aan werk, het verlies van recht op sociale zekerheid, en zelfs op een menswaardig inkomen.”*

Thuisloosheid definiëren is geen eenvoudige opdracht maar is belangrijk in het kader van onderzoek en het veralgemenen van bevindingen (Van Regenmortel et al., 2006). Zo is het essentieel voor dataverzameling en om vergelijkingen tussen regio's en landen te maken (Edgar & Meert, 2006).

3.4 Duurzame ontwikkelingsdoelen

Çavaria houdt zich bezig met uiteenlopende thema's, zoals bijvoorbeeld geweld, welzijn, sekswerk, enzovoort. Eén van die thema's is “duurzame ontwikkelingsdoelen VN” (Çavaria, z.d.). Alle Staatshoofden van de Verenigde Naties kwamen in september 2015 samen om de “Sustainable Development Goals – SDG's”, te bespreken. Deze doelen zouden overal in de wereld, vóór 2030 behaald moeten worden (SDG, 2016). De bedoeling van deze “SDG's”, is armoede en ongelijkheid uitroeien en tegelijkertijd economische vooruitgang boeken.

Dankzij het kenniscentrum van Çavaria, KLIQ vzw, is er reeds veel informatie verzameld. Met als kernprincipe “leave no one behind”, ontwikkelde Çavaria in samenwerking met hun kenniscentrum, KLIQ, een brochure met als doel de lokale besturen te helpen met het behalen van deze “Duurzame Ontwikkelingsdoelen”. In deze brochure (KLIQ vzw, 2018) staan adviezen verzameld over hoe gemeenten en lokale instellingen op een LGBTQ-inclusieve manier kunnen werken. Voorbeelden van mogelijke acties zoals beschreven in deze brochure, zijn:

- *“Ondernemingen stimuleren om te werken aan een inclusief beleid om tewerkstelling van LGBT+ personen te verhogen.”*

- *“Het activiteiten aanbod mee communiceren via laagdrempelige kanalen.”*

Om duurzame ontwikkelingsdoelen te behalen, is het belangrijk voor instanties inspanningen te blijven leveren. Dankzij het kenniscentrum, KLIQ vzw, is er dus al wel wat kennis over LGBTQ+ personen in armoede en/of thuisloosheid.

Dit onderzoek kan eveneens gezien worden als een manier om rond het thema “Duurzame Ontwikkelingsdoelen” te werken. Dit werkstuk focust zich hierbij eerder op de noden van de specifieke doelgroep die in dit onderzoek onderzocht wordt. De bevindingen die afgeleid worden uit de onderzoeksresultaten van dit werkstuk, kunnen eventueel meer antwoorden bieden op kwesties waar verder op ingezet kan worden.

3.5 De basisbehoeften

Aangezien in dit onderzoek bepaalde noden worden onderzocht, leek het nuttig om even stil te staan bij de basisbehoeften voor elk individu. Hiermee wordt verwezen naar de behoeftetheorie van Maslow (1954). Hij maakte een onderscheid tussen 5 basisbehoeften, die toegepast kunnen worden op LGBTQ+ jongeren in dak- en thuisloosheid:

a. Fysiologische basisbehoeften

Iedereen heeft nood aan voedsel, drinken, warmte, ontspanning, slaap en seksuele verlangens. Met “fysiologische basisbehoeften” worden alle behoeften bedoeld die ervoor zorgen dat we blijven leven. In dit onderzoek wordt hier ook op ingegaan in die zin dat er wordt gepeild naar de materiële noden van de onderzochte groep.

b. Behoeftte aan veiligheid

Daarnaast hebben individuen eveneens nood aan veiligheid. Voorbeelden hiervan zijn bescherming tegen extreme temperaturen, ziekte en ongevallen. Ook de behoefte aan zekerheid zoals financiële middelen en een vast salaris vallen hieronder. Verder valt de psychologische behoefte om zich veilig en thuis te voelen hier ook onder. Vermits thuisloosheid bij LGBTQ+ jongeren het onderwerp van dit eindwerk vormt, is dit iets wat ontbreekt bij de doelgroep die hier onderzocht wordt.

c. *Sociale behoeften*

De mens wordt gezien als een sociaal wezen dat ergens bij wil horen. Dit verwijst naar de behoefte naar contact met anderen, genegenheid en vriendschappen. Het is wenselijk dat de omgeving mogelijkheden biedt tot sociale contacten. Dak- en thuisloze jongeren hebben echter minder stevige en veerkrachtige sociale netwerken om op terug te vallen (Atherton & McNaughton Nicholls, 2008).

d. *Egobehoeften*

Dit verwijst naar de behoefte aan respect en waardering. Er is enerzijds een verlangen naar zelfvertrouwen en zelfwaardering. Anderzijds is er ook de behoefte aan waardering van anderen. Waardering van anderen is niet vanzelfsprekend voor iedereen. Zo geven LGBTQ's die bi-cultureel zijn opgegroeid aan dat familie hierbij een grote rol speelt; voor zelfacceptatie moeten sommigen zich losmaken van de familie omdat er vaak thuis niet over seksualiteit gepraat wordt (Wasserbauer & Dhoest, 2020). Zij worden niet altijd gewaardeerd door hun directe omgeving. Jongeren die niet opgroeien in een sociale omgeving waar homoseksualiteit geaccepteerd wordt, hebben minder ruimte om hun eigen leven vorm te geven en zich hierover te uiten. In sommige gevallen krijgen ze zelfs van thuis uit te horen dat het slecht of zondig is. Deze laatste groep ervaart meer negatieve consequenties wanneer hun genderidentiteit/seksuele oriëntatie publiek wordt (Cense, 2013).

e. *Behoeftte aan zelfontplooiing*

Volgens Maslow (1954) kan er pas aan zelfontplooiing gedaan worden, wanneer de andere behoeften 'vervuld' zijn. De behoefte aan zelfontplooiing gaat over het volledig laten ontwikkelen van potentiële talenten. Het motiveert om zich te ontwikkelen, verantwoordelijkheid te dragen en creatieve prestaties te leveren. Een andere benaming hiervoor is zelfverwerkelijking. Volgens deze theorie zou zelfontplooiing bij thuisloze LGBTQ-jongeren moeilijk kunnen plaatsvinden. Door de situatie van thuisloosheid, is de behoefte aan veiligheid niet vervuld.

3.6 Preventieve oplossingen

Er zijn bepaalde manieren om thuisloosheid bij LGBTQ's te voorkomen. Het zijn vooral de verschillende CAW's (Centra voor Algemeen Welzijn) en Sociale centra² (het OCMW), die instaan voor hulpverlening aan thuislozen en preventieve maatregelen bieden (Lescrauwaet, Renaudin & Steenssens, 2020). Preventieve woonbegeleiding wordt gekenmerkt door een hulpverlener die in contact staat met de cliënt vooraleer er een hulpvraag is. Enkele voorbeelden van preventie op gebied van thuisloosheid in Vlaanderen, zijn (Lescrauwaet et al., 2020):

- Ambulante woonbegeleiding: dit houdt in dat cliënten aan huis begeleid worden met als doel hun woonst te kunnen behouden.
- Preventie van uithuiszetting: de hulpverlener tracht uithuiszetting te voorkomen door in overleg te gaan met de huurder en verhuurder. Hierbij is er sprake van een dreigende uithuiszetting.
- Vormingen: hierbij worden er vormingen aangeboden aan jongeren ter voorbereiding op zelfstandig wonen
- Financiële hulpverlening, schuldbemiddeling en budgetbeheer: het doel hiervan is ondersteuning bij het in balans houden van inkomsten en uitgaven.

3.7 Dubbele kwetsbaarheid

LGBTQ+ jongeren lopen een groter risico op verschillende mentale en fysieke problematieken. Zo zou depressie, zelfdoding, verslaving en HIV/AIDS bijvoorbeeld vaker bij holebi's voorkomen (What We know, 2017). Daarnaast zou de negatieve impact op het welzijn van holebi's het grootst zijn bij afwijzend gedrag van de ouders (Bouris et al, 2010). Vaak wordt het LGBTQ+ zijn niet geaccepteerd bij één of beide ouders, wat er vaak voor zorgt dat ze niet langer thuis kunnen wonen (De Groot & al, 2018). In Vlaanderen is er tevens onderzoek gedaan naar de mate van kwetsbaarheid bij Vlaamse holebi's en transgenders: zo toont een studie aan dat één op vier van de groep in kwestie al minstens één keer een zelfmoordpoging heeft

---

² Sociale centra zijn bekend als het OCMW (Openbaar Centrum Maatschappelijk Werk)

ondernomen (Missiaen & Seynaeve, 2016). Om die reden is het belangrijk om aandacht te hebben voor deze LGBTQ+ jongeren als kwetsbare groep.

In de praktijk zijn LGBTQ+ jongeren nog extra kwetsbaar als ze daarbovenop ook in een situatie van dak- of thuisloosheid geraken. Zo onderzocht Movisie³ de kwetsbaarheid van dak- en thuisloze LGBTQ-jongeren. Uit dit onderzoek is gebleken dat zij een dubbel kwetsbare groep zijn (Groot et al., 2018). Dit heeft volgens de onderzoekers te maken met op elkaar inwerkende problemen, zoals onder meer problematische gezinssituaties. Boote et al. (2015) pleiten voor meer onderzoek naar LGBTQ+ jongeren die dak- of thuisloos zijn. Ook zij spreken van een dubbele kwetsbaarheid: volgens hen komt deze doelgroep meer in aanraking met problematieken die bijdragen aan het dak- en thuisloos worden (of blijven) dan leeftijdsgenoten.

Deze dubbele kwetsbaarheid is een grote reden om de noden en behoeften in kaart te brengen. Van materiële behoeften tot emotionele noden: wat hebben deze jongeren nu écht nodig? Om dit in kaart te brengen is het positief om hun stem te laten horen en hun ervaringen te bevragen.

---

³ Een Nederlands kennisinstituut voor sociale vraagstukken

4 Methode

In dit hoofdstuk wordt de methode van het onderzoek uitgelegd. Deze bestond in eerste instantie uit het afnemen van interviews om daaruit onderzoeksresultaten af te leiden. Er wordt uitgelegd hoe het kwalitatief onderzoek is verlopen. Bijkomend wordt er ingegaan op volgende zaken: de werving van de deelnemers, de analyse van de onderzoeksresultaten en de betrouwbaarheid/homogeniteit.

4.1 Kwalitatief onderzoek

Er werd gekozen voor kwalitatief onderzoek in de vorm van één op één interviews met iedere deelnemer. Kwalitatief onderzoek is aangewezen wanneer het onderzoeksdoel bestaat uit “het uitpluizen van een bepaald sociaal fenomeen in de diepte” (Juttman, Klazinga, Mackenbach & Plonchg, 2007). Hierbij gaat het om het beschrijven of exploreren van gedrag, van interacties tussen mensen, sociale relaties, ervaringen, meningen en opvattingen.

Voor het kwalitatief onderzoek werd gebruik gemaakt van semigestructureerde interviews of ook wel diepte-interviews. Bij zulke interviews worden er op voorhand bepaalde topics bepaald die besproken worden (Dingemanse, 2015). Hoewel deze worden voorgelegd aan iedere respondent, kan er van deze leidraad afgeweken worden. Dit gaf de mogelijkheid om dieper in te gaan op punten die geïnterviewden aanhalen en gevoelige onderwerpen te bespreken. Daarnaast gaf het eveneens de kans om stil te staan bij de persoonlijke ervaringen van iedere deelnemer en de individuele situaties.

Een mogelijk nadeel bij semigestructureerde interviews, is de lagere validiteit in vergelijking met gestructureerde interviews (Dingemanse, 2015). Toch werd deze vorm van interview gehanteerd om bij de deelnemers meer het gevoel van een gesprek te creëren, dan enkel juist een ondervraging die bij iedereen volledig op dezelfde manier zou gebeuren.

Alle gesprekken werden opgenomen met een voice-recorder en vervolgens manueel uitgetypt in transcripten. Het opnemen van het gesprek geeft als voordeel dat de interviewer zich op het gesprek kan concentreren, in plaats van na te denken wat wel

of niet genoteerd wordt. Een mogelijk nadeel is dat er een aantal elementen verloren gaan, zoals bijvoorbeeld pauzes, toon of intonatie. Voor dit onderzoek bieden deze echter geen meerwaarde: het gaat over wat er gezegd wordt, niet de manier waarop (Howitt, 2010). In bijlage 3, zijn de transcripten van gevoerde gesprekken terug te vinden. Voorafgaand werd telkens toestemming gevraagd aan iedere deelnemer en dit werd getekend via een toestemmingsformulier (zie bijlage 2).

Om ervoor te zorgen dat bepaalde onderwerpen zeker werden besproken en om in bepaalde mate een structuur te creëren, werd er gebruik gemaakt van een topiclijst met verschillende deelonderwerpen. De leidraad van het interview werd in vier topics opgedeeld: de situatie en gegevens van de deelnemer, organisaties/instanties, materiële behoeften en psychologische behoeften. In bijlage 4 is een overzicht te vinden van de topiclijst die werd gehanteerd voor de interviews. Deze deelvragen waren echter niet bindend. Dat wil zeggen dat er afgeweken kon worden van de vragen en de interviews telkens een andere wending konden nemen, afhankelijk van de richting van het gesprek.

4.2 Werving van de respondenten

Er waren enkele criteria waaraan deelnemers moesten voldoen vooraleer ze in aanmerking kwamen om geïnterviewd te worden:

- a) De deelnemers passen binnen LGBTQ+;
- b) zijn dak- of thuisloos, of zijn dit recent geweest (maximaal 6 jaar geleden);
- c) zijn maximaal 29 jaar (of waren maximaal 29 jaar in die periode).

Er werden meerdere organisaties en instanties gecontacteerd om kandidaten te verzamelen. Enkele voorbeelden hiervan zijn het Rozehuis, Boysproject, verschillende inloopcentra, Le Refuge Bruxelles, Betonne Jeugd,... Zij werden gecontacteerd per mail, telefonisch of via een bezoek aan de instelling. Aan deze instanties werd gevraagd of zij mij eventueel in contact konden brengen met personen die binnen de doelgroep passen. Wegens privacy-redenen kon dit enkel door mijn gegevens achter te laten.

Om mensen te bereiken, werden er ook flyers gemaakt die in verschillende kroegen werden opgehangen op zichtbare plaatsen. Deze flyers werden gemaakt met behulp van MS Illustrator, een programma dat bedoeld is voor ontwerpen (zie bijlage 1). Zowel Çavaria als LGBTQ+ Netwerk, hebben de oproep ook via sociale media (Facebook) gedeeld.

Verder vond de zoektocht naar deelnemers plaats via sociale media en doorverwijzing. De meeste van de deelnemers werden op deze manier gevonden. Door in gesprek te gaan met LGBTQ'ers, konden bepaalde personen doorverwijzen. Een deel van de participanten heeft zelf via sociale media contact opgenomen om zich aan te melden voor een interview. Via persoonlijk bericht lieten zij hun interesse in deelname zien.

Na het verwerven van de contactgegevens van de respondenten, is steeds telefonisch contact genomen om het onderzoeksdoel uit te leggen en afspraken te maken. De interviews gingen door op locaties voorgesteld door de deelnemers zelf. Hiervoor werd er telkens geopteerd voor een rustige omgeving waar anderen niet kunnen meeluisteren.

Enkele moeilijkheden verbonden aan dit onderzoek hebben ertoe geleid slechts zeven kandidaten te hebben gevonden. In eerste instantie was het verzamelen van kandidaten zeker niet evident. Wat ik als een moeilijkheid ervoer, was respondenten vinden die binnen de specifieke doelgroep passen. Daarnaast was het eveneens niet vanzelfsprekend om ook passende momenten voor beide partijen te vinden. Zo werden in bepaalde gevallen bijvoorbeeld afspraken laattijdig geannuleerd of verplaatst omwille van onvoorziene omstandigheden.

Een ander struikelpunt was tijdsdruk. Het vinden van deelnemers vergde tijd en in sommige gevallen ook vertrouwen.

4.3 Homogeniteit van de steekproef

Bij kwalitatief onderzoek zou de grootte van de steekproef afhankelijk zijn van de homogeniteit van de onderzoekseenheden en de complexiteit van het onderwerp (Baarda et al. 2013). De betrouwbaarheid en validiteit wordt bepaald door een

verantwoorde keuze van de onderzoekseenheden. Ook in dit onderzoek werd er getracht weloverwogen beslissingen te maken in functie van steekproef.

Er werd voor dit onderzoek niet enkel oproep gedaan naar huidige thuisloze LGBTQ-jongeren maar ook naar zij die in het verleden tot deze groep behoorden. Dit kan de homogeniteit van de groep in het gedrang brengen; zo is het bijvoorbeeld mogelijk dat het hulpaanbod in de tussentijd veranderd is. Om dit te minimaliseren werd een maximumperiode van “maximaal zes jaar geleden” toegepast.

Desondanks was ex-thuisloze LGBTQ-jongeren meetellen in dit onderzoek essentieel om aan een grotere sample size te geraken. Het onderwerp van deze studie gaat om een vrij specifieke groep, namelijk thuisloze LGBTQ'ers onder 29 jaar. Er is dus nog steeds sprake van homogeniteit en representativiteit in die zin dat zij zeer vergelijkbare ervaringen delen als de ex-thuisloze groep.

4.4 Gegevens van de deelnemers

Er werden enkele gegevens verzameld over de geïnterviewde deelnemers. Tabel 1 toont een overzicht van de demografische gegevens van de geïnterviewde deelnemers.

Demografische gegevens	
Totaal aantal deelnemers	7
Leeftijd	Tussen 20 en 29 jaar
Provincie	
<i>Antwerpen</i>	5
<i>Gent</i>	1
<i>Brussel</i>	1
Herkomst	
<i>België</i>	3
<i>Pools</i>	1
<i>Andere of deels andere afkomst</i>	3

Tabel 1: Demografische gegevens van de steekproef

Daarnaast is er eveneens kennis verzameld over de genderidentiteit en seksuele oriëntatie van de jongeren. Deze informatie wordt weergegeven in tabel 2. Ter verduidelijking hiervan worden de termen even uitgelegd; genderidentiteit verwijst naar het gender waarmee iemand zich identificeert (Çavaria, 2017). Als het gaat over seksuele aantrekkingskracht tegenover anderen, wordt er over seksuele oriëntatie gesproken.

Genderidentiteit en seksuele oriëntatie	
Seksuele identiteit	
<i>Cis-vrouw</i>	3
<i>Cis-man</i>	3
<i>Transgender vrouw</i>	1
Seksuele oriëntatie	
<i>Biseksueel</i>	3
<i>Panseksueel⁴</i>	1
<i>Homoseksueel</i>	3

Tabel 2: Genderidentiteit en seksuele oriëntatie van de geïnterviewden

Zoals reeds aangegeven, werden er naast thuisloze LGBTQ'ers ook deelnemers geïnterviewd die zich in het verleden in een situatie van thuisloosheid bevonden. Drie van de zeven deelnemers waren thuisloos op het moment van het afnemen van de interviews. De overige vier zijn in het verleden thuisloos geweest. Bij alle gevallen ging het over een periode van minstens enkele maanden tot 3 jaar (met tussenpozen).

4.5 Analyse van de onderzoeksresultaten

Er bestaan verschillende softwarepakketten voor het analyseren van onderzoeksresultaten. Hoewel deze ongetwijfeld voordelen bieden, werd er gekozen om hier geen gebruik van te maken voor de analyse. Het tekstbestand van de transcripten bestond niet uit zodanig veel bladzijden dat een software onmisbaar

⁴ Seksueel, romantisch of emotioneel aangetrokken tot mensen ongeacht de genderidentiteit of biologische geslacht

was. Er dient immers nog steeds kritisch gereflecteerd en nagedacht te worden door de onderzoeker.

Om de verzamelde data te interpreteren werd de thematische inhoudsanalyse toegepast. Thematische analyse kan gehanteerd worden voor het analyseren van kwalitatieve data en wordt vooral gebruikt bij onder meer teksten en interviewtranscripten (Verhoeven, 2020). Hierbij worden er overkoepelende thema's geïdentificeerd tijdens de analyse van de data. Er werden dus relevante stukken tekst gemarkeerd en opgedeeld per thema. Vervolgens werd er nagedacht over de benamingen en structuur van de thema's om de onderzoeksresultaten op een overzichtelijke manier weer te geven. Het stappenplan van Verhoeven (2020) bestaat uit de volgende fasen: verkennen, coderen, thematiseren, reviseren en verfijnen, thema's vaststellen en structureren, en tenslotte het presenteren van de resultaten.

5 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de gevonden resultaten beschreven. Vooraleer de resultaten worden weergegeven. Er wordt eerst ingegaan op de resultaten met betrekking tot de hoofdvraag, namelijk: 'Wat zijn de noden van LGBTQ+ jongeren in dak- en thuisloosheid'? Nadien wordt er ingegaan op de resultaten met betrekking tot de deelvragen. Deze worden ter herinnering nog even herhaald:

- In welke mate hebben thuisloze LGBTQ+ jongeren zicht op het beschikbare aanbod?
- Op welke manier kan er een 'safe space' gecreëerd worden volgens de doelgroep?
- Hoe kan de drempel om hulp te vragen bij instanties verlaagd worden bij thuisloze LGBTQ-jongeren?

5.1 Omschrijving van de situatie van de deelnemers

Vooraleer de resultaten worden beschreven, wordt een korte beschrijving gegeven van de situatie van de deelnemers. Om anonimiteit te garanderen maar toch de uitspraken aan een persoon te kunnen koppelen, werden deze genummerd.

Deelnemer 1 (questioning, cis-vrouw)

Ze leefde in een onveilige gezinssituatie met haar alleenstaande moeder. Op haar achttiende werd zij uit het huis gezet omwille van een geëscaleerde situatie. Om te studeren kon ze afwisselend terecht bij twee personen uit haar sociale kring. In die periode was zij questioning en ervoer zij identiteitsproblemen. Ondertussen woont ze samen met haar partner en is het voor haar duidelijk dat ze biseksueel is.

Deelnemer 2 (biseksueel, cis-vrouw)

De tweede deelnemer is op haar achttiende alleen gaan wonen omwille van de slechte band met haar ouders. Ze kon dit niet meer financieel onderhouden en is hierdoor in schulden terechtgekomen. Ze heeft momenteel geen adres. Ze werd tijdelijk opgevangen door een vriendin voor enkele maanden.

Deelnemer 3 (biseksueel, cis-vrouw)

Omwille van financiële problemen kon ze haar huur niet meer betalen. Ze ervoer mentale moeilijkheden en vond het moeilijk een job te behouden. Uiteindelijk kon ze terecht in de zetel van een vriendin. Nadien verbleef ze bij haar partner die een kamer had via co-housing. Hier voelde zij zich niet welkom door de andere huisgenoten. Hoewel haar seksuele oriëntatie wel werd geaccepteerd, had ze met haar ouders geen goede relatie.

Deelnemer 3 (panseksueel, transvrouw)

Haar alleenstaande moeder besloot het ouderlijk huis te verkopen waardoor ze geen woonplaats meer had. Er werd haar verteld een andere woning te zoeken maar ze had geen vast inkomen. Ze had slechts een budget door middel van naaktbeelden via 'Onlyfans's. Noodgedwongen verbleef ze tijdelijk in de zetel in het nieuwe appartement, maar hier voelde ze zich niet welkom. Ze ging regelmatig uit en overnachtte bij anderen, wat leidde tot een verslavingsproblematiek. Haar genderidentiteit werd wel altijd positief onthaald door haar omgeving.

Deelnemer 5 (homoseksueel, cis-man)

Wegens hevige ruzies met zijn moeder heeft hij het huis verlaten op jonge leeftijd. De situatie thuis escaleerde en wordt gerechtelijk onderzocht. Zijn moeder is moslima en begrijpt zijn seksuele oriëntatie niet. Omdat ze ernstig ziek is, is de band wat verbeterd. Hij is nu twintig jaar en kan tijdelijk terecht in de zetel van zijn ex-vriend.

Deelnemer 6 (homoseksueel, cis-man)

Op het moment van de interviewafname verblijft deelnemer 6 in een gekraakt gebouw met enkele vrienden. Hij woonde initieel samen met een vriendin maar wegens wrijvingen werd hij eruit gezet. Vervolgens werd hij opgevangen door zijn moeder maar ook die situatie liep uit de hand. Hij sofasurfde een jaar lang tot hij terecht kwam in een kraakpand.

---

⁵ Website waarbij abonnees toegang krijgen tot persoonlijk beeldmateriaal tegen maandelijkse betaling

Deelnemer 7 (homoseksueel, cis-man)

Door onder andere zijn seksuele oriëntatie ontstonden er thuis ruzies en is hij thuis weggegaan. Zijn Poolse vader is religieus en conservatief waardoor het botste. Met zijn moeder en jongere broer heeft hij een betere band. De combinatie werken en studeren maakte het voor hem moeilijk om zijn huur te kunnen betalen. Hij slaapt nu in de zetel van een vriendin.

5.2 Noden en behoeften

In dit deel wordt er ingegaan op de hoofdvraag van dit onderzoek. Dit betekent dat de noden van de onderzochte deelnemers hier worden besproken. Deze werden afgeleid uit de gesprekken door middel van thematische analyse.

5.2.1 Nood aan emotionele steun en psychologische ondersteuning

Uit de resultaten blijkt dat bij zes van de zeven geïnterviewden, er sprake is van emotionele moeilijkheden tijdens de situatie van thuisloosheid. Bij de ene deelnemer werd dit uitvoeriger besproken dan bij de andere. Tijdens één van de gesprekken ging het op een bepaald moment over suïcidaliteit; de respondent gaf aan zelfmoordpogingen te hebben ondernomen. Dit indiceert de ernst van thuisloosheid bij jonge LGBTQ'ers.

Deze informatie werd afgeleid uit informatie uit de gesprekken. Voor elke deelnemer werden enkele gespreksfragmenten geselecteerd die gerelateerd zijn aan problemen met mentale gezondheid:

Deelnemer 1:

“Ik was erg kwetsbaar.”

“Soms denk ik dat ik in de goot had beland met verslaving en drugs.”

“Ik had ook een psycholoog.”

Deelnemer 2:

“Je valt zo in een put en het voelt alsof je er zo niet uit kan.”

“Dus ik had depressie. Chronische depressie. Maar niemand nam dat serieus.”

Deelnemer 3

“Ik denk dat ik het mentaal vooral heel moeilijk had omdat ik niet goed wist waar ik naartoe kon gaan.”

Deelnemer 4:

“Ik had ook vaak paniekaanvallen in die periode.”

“Ik was sowieso ervoor al wat suïcidaal, maar dat heeft me wel een beetje tot over de rand geduwd. Ik had dat dan een paar keer geprobeerd. Dus het heeft wel echt een grote impact gehad.”

Deelnemer 6:

“... maar ik zat zelf niet op zo'n goeie plek [mentaal] en dan heeft dat gebotst.”

“Ja. Da's wel echt kutperiode maar daar ben ik nu gelukkig uit.”

Deelnemer 7:

“Ja, mentaal wel echt erg [over impact van de situatie]. Dat was sowieso al tijdens mijn tienerjaren. Ik was dan enorm depressief. Het werd erger en erger tijdens die situatie met mijn vader.”

In verband met drugs en alcohol werden in drie van de gesprekken ook verslavingsproblematieken aangehaald door de respondenten zelf. Of de overige deelnemers hier ooit mee in aanraking zijn gekomen, is niet af te leiden uit de interviews. Dit sluit niet noodzakelijk uit dat zij nooit in contact zijn gekomen met drank- of drugsproblemen. Bij één respondent ging het over een verslaving in het verleden, voorafgaand aan de situatie van thuisloosheid (*“Toen ik vijftien was, was ik verslaafd aan pillen.”*). Bij de twee andere personen is het gebruik van drugs en/of alcohol direct gerelateerd aan thuisloosheid. Deze problematieken spelen zich af gedurende de periode zelf en dragen er zelfs aan bij.

Citaten uit de transcripten luiden als volgt:

Deelnemer 4:

*“Wat ik deed was continu uitgaan. Zodat ik bij andere mensen kon slapen.” ...
“Dat gaf wel een slechtere invloed, want daardoor had ik een beetje drank- en
drugsproblemen ontwikkeld.”*

Deelnemer 7:

*“Ik ben even ook in drugsproblemen daardoor beland”. ...
“Ik begon om te kunnen escaperen en mij meer energie te geven wanneer ik extreem veel
moest werken om toe te komen.”*

Als ervan uitgegaan wordt dat hulpverlening in volmaakte vorm aanwezig is, wil dit niet zeggen er ook effectief hulp gezocht wordt. Bij de twee gevallen van verslaving werd bijvoorbeeld niet naar hulp gezocht. Ook als er gekeken wordt naar hulp zoeken in het algemeen, bleek dit geen gemakkelijke stap te zijn voor bepaalde deelnemers. Zo haalden twee deelnemers aan dat zij de plaats van anderen niet wilden innemen.

Deelnemer 1:

“Ook omdat ik weet dat er al zoveel mensen zijn die dat nodig hebben en ik vond mijzelf niet zo noodbehoevend als hen op dat moment. Ik denk ook dat het niet zo heel toegankelijk is”.

Deelnemer 4:

*“Ik wou niet de plek van iemand anders afpakken, snap je. Ik had het gevoel dat mijn
problemen het niet waard waren.” [over nachtopvang]
“Ik wou er dan liever niet meer zijn, dan dat ik hulp zou vragen”.*

Een mogelijke conclusie die getrokken kan worden, is dat de doelgroep baat heeft bij laagdrempelige (en goedkope) diensten die hun mentaal welbevinden verbeteren. Daarnaast kan er afgeleid worden een deel van de doelgroep meer aanmoediging nodig heeft om effectief hulp te vragen.

5.2.2 Nood aan een opvangnet

Ook de relatie met de ouders werd besproken. De grote meerderheid van de deelnemers liet merken dat de band met minstens één van de ouders ofwel slecht, ofwel onbestaand is. Hieronder volgen voor elke deelnemer enkele citaten die verwijzen naar de relatie met (één van) de ouders.

Deelnemer 1:

“Dus mijn moeder, want ik kom uit een eenoudergezin, heeft gezegd: ‘Je mag niet meer thuiskomen. Zoek maar een oplossing.’”

Deelnemer 2:

“Mijn ouders niets. They did not care, like at all.”

Deelnemer 3:

“Met mijn ouders heb ik niet de beste band. Niet dat dat te maken heeft met mijn queerness, maar toch.”

Deelnemer 4:

“Met mijn vader spreek ik niet. Met mijn moeder is de band veel beter sinds ik verhuisd ben.”

Deelnemer 5:

“... zware ruzie gehad. Ik heb daarvoor klacht neergelegd bij de politie. Dat ligt nu ook bij het parket.”

Deelnemer 6:

“Ik had dan even een semi-thuis maar dan was dat ook geëscaleerd met mijn ma en dat was heel intens.”

Deelnemer 7:

“Dus het heeft wel te maken met het feit dat ik gay ben. Ook wel andere redenen. Ik kom niet goed overeen met mijn vader.”

Vier deelnemers hebben aangegeven dat zij niet meer thuis woonden omwille van geëscaleerde ruzies. Bij deze groep vormen problemen met de ouders dus zelfs de

oorzaak van thuisloosheid. In twee van deze gevallen was er enige invloed van religie (deelnemers 5 en 7). Twee anderen zijn in een situatie van thuisloosheid beland omwille van financiële tekorten. Zij besloten daarna om niet aan te kloppen bij de ouders, omwille van het feit dat de band niet goed zat (deelnemer 2 en 3). Bij één case kwam de situatie doordat de alleenstaande ouder het ouderlijk huis heeft verkocht.

Bij de meeste gevallen in dit onderzoek, werd er beroep gedaan op sociale netwerken voor tijdelijk verblijf. Voorbeelden hiervan zijn de vriendenkring, een ex-partner en de vader van de partner. Eén persoon verblijft op het moment van de interviewafname in een gekraakt gebouw. Deze situaties brengen onzekerheden met zich mee. Daarom is het belangrijk aandacht te besteden aan een alternatief opvangnet voor als ze niet meer thuis terecht kunnen.

5.2.3 Nood aan een veilige omgeving

Belangrijk bij het aanbieden van een opvangnet, is dat het gaat om een veilige plek voor LGBTQ'ers. Hier volgen enkele uitspraken over organisaties voor dak- en thuisloosheid:

Deelnemer 1:

“Het probleem is wel volgens mij dat die organisaties wat lugubere plekken zijn. Zeker voor jongeren. Ik denk dat dat geen geschikte plek is voor jongeren. Als kwetsbare LGBTQ-jongere terechtkomen in een plek waar vooral alcoholisten zijn. Ik denk dat dit niet een goede invloed is. Het is een ruwe omgeving en je hebt juist liefde en warmte nodig. Als dat de enige plek is waar ze terecht zouden kunnen komen, ik denk dat dat absoluut schrijnend zou zijn.”

Deelnemer 3:

“Als ik echt genoodzaakt was om daar onderdak te zoeken, zou ik dat wel doen. Ik denk dat het als vrouw wel moeilijk is. Ik zou me niet zo veilig voelen tussen mannen. Het is omdat ik er niet zo veel over weet dat ik er ook niet gemakkelijk naar zou grijpen.”

Deelnemer 5:

“... maar dat is niet echt de plaats voor mij. Daar zitten allemaal drugverslaafden en junkies. Niet ‘the place to be’. ... Zeker niet voor jongeren in de LGBTQ-community.” [over bepaald inloopcentrum voor dak- en thuislozen]

“Waarom? Omdat die mensen daar wel tegen zijn. Je kan daar fysiek worden aangevallen. En ook verbaal.” [over nachtopvang]

5.2.4 Nood aan sociale banden

Bij alle deelnemers is het zo dat er weinig tot geen contact is met de rest van de familie. De meerderheid kon terecht voor tijdelijk verblijf bij hun sociale kring. Het feit dat zij hierdoor ergens terecht konden, laat zien hoe belangrijk het is om op sociale banden te kunnen terugvallen.

Tijdens de gesprekken kwamen een aantal uitspraken aan bod die gerelateerd zijn aan het belang van een goede sociale kring of vriendschappen. Het is mogelijk hieruit af te leiden dat een sociaal netwerk om op terug te vallen, als iets belangrijks wordt geacht door de onderzochte doelgroep. Enkele getuigenissen hiervan zijn:

Deelnemer 1:

“Ik had het geluk ergens terecht te kunnen”

Deelnemer 2:

“Ik verwacht niets meer van niemand. De meeste mensen waren er niet. Sommigen wel, he. ... Maar het zou wel nice geweest zijn als die mensen er waren.”

Deelnemer 4:

“Het had leuk geweest moest ik ergens naartoe gegaan kunnen zijn om er gewoon te zijn. Ook al was het maar een paar dagen per week.”

Deelnemer 5:

“Ja, mijn vrienden. Een paar vriendinnen. En nu mijn collega's.” [over op wie hij kan rekenen]

Deelnemer 7:

“We kunnen allemaal wel een keer boos zijn op elkaar, maar als puntje bij paaltje komt: als er iemand in de shit zit, maakt niet uit wie, dan gaan we er wel voor elkaar staan”.

5.2.5 Nood aan financiële middelen en begeleiding bij vinden van werk

Als wordt gekeken naar de financiële toestand van de deelnemers, wordt opgemerkt dat drie van de deelnemers (deelnemer 1, 5 en 6) recht hadden op een leefloon op het moment van thuisloos zijn. Deelnemer 1 gaf bijvoorbeeld toe dat het niet om een groot bedrag ging, maar dat het extra steun kon bieden (*“Echt niet veel, maar het hielp toch al om wat meer in te kunnen staan voor mijn eigen kosten.”* [over leefloon]). Twee personen hadden bij gelegenheid wel werk en één hiervan kreeg ook een studietoelage. Deze zaken werden als een bron van hulp gezien in hun situaties.

Deze bevindingen tonen het belang van financiële middelen aan. Begeleiding in de zoektocht naar werk, zou eventueel ook kunnen helpen. Vooral zij zonder stabiele job omstandigheden drukten namelijk de financiële noden uit. Zo kwamen financiële tekorten tijdens gesprekken aan bod:

Deelnemer 1:

“Waar ik vooral nood aan had, was geld om een plekje te vinden.”

Deelnemer 2:

“Omdat ik mijn huur niet kon betalen ben ik dan uit mijn appartement gegooid.”

“Dat was vooral geld lenen van mensen. Verder echt ‘struggelen’”

“Ik had ook schulden enzo”.

Deelnemer 3:

“In mijn geval was dat dat ik mijn huur niet meer zelfstandig kon betalen en eigenlijk op andere mensen steunde voor onderdak.”

Deelnemer 4:

“Ik was aan het zoeken [woning] maar ik had geen job ofzo” ... “Enkel Onlyfans”.

Deelnemer 7:

“Vooral het huishuur was het moeilijkste wanneer ik niet bij vrienden verbleef.”

Hieruit kan afgeleid worden dat indien er geen sprake is van werk, er nood is aan financiële middelen om de doelgroep te re-integreren in de maatschappij. Ook begeleiding bij het vinden van werk is iets waar eventueel meer aandacht aan besteed kan worden.

5.2.6 Nood aan voedselwaren en andere levensmiddelen

Wanneer gevraagd werd naar de nood aan andere materiële middelen, zoals hygiëne producten, beltegoed of kledij, werd hier niet al te veel op ingegaan door de meerderheid van de deelnemers. Deelnemers 1 en 3 gaven toe dat ze volledig op hun sociale kring konden rekenen voor voeding. (*“Ja, ik denk toch voedsel maar daar zorgde de vader van mijn lief dan voor”, “Ik was vooral afhankelijk van vrienden”.*). Andere deelnemers spraken over de mogelijkheid hiervoor toe te komen met een leefloon. Enkel één van de respondenten gaf aan ook beroep te doen op organisaties voor voedselpakketten en maaltijden (*“Ik ga meestal eten bij ‘...’. Daar kan ik terecht voor voedsel.”*). Daarnaast gaf één persoon aan weldegelijk moeilijkheden te hebben ervaren op gebied van voedsel en materiële benodigdheden in de periode van thuisloosheid. Zo beschreef zij bijvoorbeeld ook geen beltegoed hebben als een hindernis. Deze zaken werden afgeleid uit de volgende uitspraken van de persoon in kwestie:

Deelnemer 2:

“Eten. Sowieso eten. Voor de rest viel het mee maar op vlak van eten: it was pretty bad.”

“Also, beltegoed. ... Ik kon gewoon niemand bereiken. Ik kon zelfs niet voor een job bellen.”

Op één na ging de onderzochte groep weinig in op de materiële tekorten. Eén persoon heeft echter wel een groot tekort aan voeding vermeld. Het is daarom belangrijk voor instanties om zich hiervoor in te zetten. Er is geen garantie dat alle

thuisloze LGBTQ-jongeren kunnen rekenen op vrijgevigheid van anderen en het gaat immers om een noodzakelijke basisbehoefte.

5.2.7 Nood aan meer informatie

Uit de gesprekken bleek dat er meer nood is aan informatie. Over het algemeen kwam uit de gesprekken naar boven dat er geen duidelijk en concreet beeld is op het gehele beschikbare aanbod. Dit was vooral het geval op gebied van LGBTQ-organisaties. In 5.3 worden deze resultaten uitvoeriger besproken. Er wordt daar namelijk dieper ingegaan op de huidige kennis van het hulpaanbod om een deelvraag van deze studie te beantwoorden. Die resultaten wijzen erop dat informatie over het hulpaanbod ook een nood is die niet vergeten mag worden.

5.2.8 Nood aan acceptatie

Slechts bij drie geïnterviewden (deelnemers 3, 4 en 6) kwam aan bod dat hun genderidentiteit of seksuele oriëntatie geaccepteerd werd bij de ouders. Daarnaast gaven drie respondenten (deelnemers 2, 5 en 6) aan dat zij niet zomaar tegen iedereen over hun geaardheid spreken. Zij tasten hiervoor eerst de omgeving af vooraleer zich open te stellen. Het is dus niet vanzelfsprekend om zich geaccepteerd te voelen en zich bloot te stellen naar anderen toe.

5.2.9 Nood aan privacy

Hoewel dit niet specifiek in de interviewleidraad was opgenomen, kwam de nood aan privacy duidelijk aan bod tijdens enkele gesprekken.

Deelnemer 4:

“Omdat ik heel gericht ben op mijn privacy. En ook omdat ik transgender ben, moet ik dilateren. Dat betekent dat je zo bijvoorbeeld een dildo moet inbrengen en een halfuur moet inlaten. ... Daardoor zou ik dus een plek nodig hebben waar ik dat een half uur zou kunnen doen per dag.”

“Ik had toen al geen privacy, laat staan als ik ergens anders was.”

Deelnemer 6:

“Ik voelde dat wel. Privacy was iets moeilijk.”

Deelnemer 7:

“Privacy is een groot probleem omdat dat er gewoon niet is. Mijn vriendin waar ik bij blijf doet wel haar best om dat aan te bieden, maar het is meer een ‘internal feeling’. Het voelt nooit comfortabel 100% bij andere mensen.”

5.2.10 Nood aan een veilige plaats voor spullen

Twee personen spraken over de mogelijkheid om spullen veilig op te bergen (deelnemer 4: *“Een plek waar je je spullen veilig kan wegzetten en ...”*, deelnemer 7: *“Je kan al je kleren en spullen nergens echt veilig zetten.”*). Zij ervoeren dit als een moeilijkheid in hun situatie.

5.3 Huidige kennis van hulpaanbod

Eén van de onderzoeksvragen van deze studie is: “In welke mate hebben thuisloze LGBTQ+ jongeren zicht op het beschikbare aanbod?”. In dit deel worden de resultaten beschreven omtrent de kennis over organisaties en het beschikbare aanbod.

5.3.1 LGBTQ-organisaties

Als er specifiek wordt gekeken naar LGBTQ-organisaties, hebben vier deelnemers minstens één voorbeeld opgenoemd tijdens de gesprekken. Het Rozenhuis, Çavaria, Wel Jong Niet Hetero en Transgender infopunt kwamen aan bod. Eén deelnemer (deelnemer 1) zei dat ze van ‘Het Rozenhuis’ ooit wel eens had gehoord (*Ik denk dat ik wel al van Het Rozenhuis had gehoord.”*). Daarnaast deelde deelnemer 5 mee dat hij Çavaria bij naam kende maar er geen ervaringen mee had. Deelnemer 4 kende ‘Wel Jong Niet Hetero⁶’ enkel bij naam maar had al wel ervaringen bij ‘Transgender Infopunt’ (*“De enige die ik ken is ‘Wel Jong Niet Hetero. Alleen bij naam. En ja, ‘Transgender Infopunt’”*). Zij gaf aan dat ze die instantie kende omwille van haar

---

⁶ Nu ‘Wel Jong’: jeugdorganisatie voor en door jongeren dat streeft naar gelijkwaardigheid op gebied op het terrein van genderdiversiteit en seksuele diversiteit

transitie naar trans-vrouw. Dan was er ten slotte nog een respondent (deelnemer 7) die wel het idee had dat je terecht kan bij 'Het Rozenhuis' voor emotionele steun. Hij kon dit echter niet met zekerheid zeggen (*"Dat was vooral voor workshops en 'happenings' enzo denk ik, maar daar kan je ook wel zeker terecht voor psychologische steun zou ik denken."*).

Hieruit kan afgeleid worden dat er bij de onderzochte groep vrij weinig kennis is over het aanbod van LGBTQ-organisaties. Hoewel enkele instanties wel bij naam bekend waren, is er weinig geweten over wat deze organisaties juist doen en op welke manier zij zich inzetten voor de LGBTQ+ gemeenschap.

5.3.2 Het CAW, CGG en JAC

Indien de onderzochte deelnemers wel hulp hadden gezocht in hun situatie, leek er enige kennis te zijn over bepaalde organisaties. Op gebied van algemene welzijnsorganisaties, werden vooral de volgende instanties vernoemd: het CAW, het CGG (Centrum voor Geestelijke Gezondheid) en het JAC (Jongeren Adviescentrum). Het CAW werd door zowel deelnemer 1 als 2 vermeld. Deelnemer 1 was hiervoor echter niet mee bekend tijdens haar periode van thuisloosheid (*"Ik hoop dus wel dat ik bij het CAW terecht had gekomen."*). In het geval van deelnemer 2 is er wel sprake van contact gedurende het thuisloos zijn. Zij is bij het CAW terecht gekomen en werd geholpen bij het vinden van een job (*"Ja, het CAW om een job te zoeken. Die andere hulporganisaties niet echt."*). Daarnaast werd het CGG enkel door deelnemer 2 vernoemd tijdens de gesprekken. Zij is er zelf naartoe gestapt om aan haar mentale gezondheid te werken en gaf aan dat ze hiervoor niet veel betaalde. Ook gaf ze aan dat ze tevreden was over die begeleiding (*"CGG heeft mij echt veel geholpen en ik vond het heel nuttig om begeleid te worden."*).

Over het JAC werd gesproken door drie verschillende deelnemers. Deelnemer 1 was niet bekend met het JAC toen zij zelf thuisloosheid ervoer. De twee andere respondenten zijn wel in aanraking geweest met de jongerenorganisatie. Zo vertelde deelnemer 2 een bureaustoel te hebben gekregen door in contact te staan met de organisatie. Deelnemer 5 vertelde dat hij het goed vond dat er naar hem geluisterd werd. Afspraken maken bleek wat stroever te gaan naar zijn ervaring.

Deelnemer 1:

“Want ik weet dat je terecht kan bij het JAC, maar ik kende dat toen nog niet.”

Deelnemer 2:

“Dat was echt iets dom, maar ik had dus geen computerstoel. Die hebben mij daarmee geholpen.”

Deelnemer 5:

“Bij het JAC vond ik het goed dat ze luisterden. Het ding was wel altijd die nieuwe afspraken maken. Die zeiden dan dat ze mij gingen bellen of laten weten voor een nieuwe afspraak. Ik kreeg geen bericht of geen telefoon dus moest ik zelf terugbellen.”

5.3.3 Sociale centra

Vijf respondenten kwamen in contact met sociale centra (het OCMW) om in aanmerking te komen voor een leefloon. Dit was de meest genoemde instantie waar de deelnemers voornamelijk in aanraking mee zijn gekomen. Deelnemer 5 vertelde tevreden te zijn met het contact met de instantie (*“Die ervaring was wel ça va. Ik heb een goede sociale assistente.”*). Bij deelnemer 6 kwam er weinig informatie aan bod hierover. Hij gaf enkel aan een leefloon te hebben ontvangen. Drie andere deelnemers deelden hun ongenoegen toen er gevraagd werd naar hun ervaringen met de instantie.

Deelnemer 1:

“Ja, bij het OCMW was er totaal geen communicatie. ... Ik moest gewoon mijn punten laten zien om te laten zien dat ik weldegelijk aan het studeren ben. Verder geen echt warm onthaal ofzo.”

Deelnemer 2:

“Ik heb ook via het OCMW gewerkt als artikel 60-er. Ik moest naar het OCMW en ik had toen hakken aan. Ik had toen altijd hakken aan. Zij maakte er uiteindelijk opmerkingen over. ... Ik had echt het gevoel van “Gewoon niemand neemt mij serieus. Dat voelde echt dehumanizing”.

Deelnemer 7:

“Ja. Maar daar vond ik ze vrij onvriendelijk. Zeker als het is om financiële hulp te vragen. Dan hoor ik altijd dat ik naar mijn ouders moet om dat te vragen, ook al heb ik de hele situatie heb uitgelegd. ... Ze beseften niet hoe erg de situatie was en dat die mogelijkheid niet had.”

5.3.4 Diensten voor begeleid zelfstandig wonen

In twee van de gesprekken (deelnemer 2 en 6) kwam ook naar ook naar boven dat zij begeleiding hebben gevolgd bij diensten voor begeleid zelfstandig wonen⁷.

Deelnemer 2 volgt deze begeleiding nog steeds. Zij vond het positief dat ze haar helpen in haar zelfstandigheid (*Ik moest echt zelf bellen. Ik had sociale angst om te bellen maar die waren niet zo van: ‘Ik ga alles voor u doen.’*). Ook deelnemer 6 had een positief beeld over zijn ervaringen met deze begeleiding.

Deelnemer 6:

“Als ik kijk naar ‘begeleid zelfstandig wonen’, die bieden heel veel dingen aan, maar die zeggen niet van ‘Jij moet dat of dat doen’. Dat is wel goed om te weten wat hun aanbod is, dat dat vrijblijvend is en je zelf kan kiezen wat je er mee doet.”

5.3.5 Organisaties voor armoede en dak- en thuisloosheid

Specifiek over dak- en thuislozenorganisaties was slechts één respondent (deelnemer 5) echt bekend met het aanbod. Hij kon meerdere organisaties benoemen die zich inzetten voor armoede en nachtopvang. Ook maakte hij gebruik van meerdere beschikbare diensten van die organisaties. Hij deed dit vooral voor

---

⁷ Dit zijn diensten die jongeren begeleiden bij zelfstandig wonen en praktische zaken zoals het zoeken naar een woning of werk, het inschrijven bij het OCMW,... Ook begeleiden ze bij zaken zoals omgaan met geld, papieren en huishoudelijke taken.

maaltijden, evenementen en sociaal contact (*“Zodat je contact hebt met een bepaald soort mensen.”*). Eén iemand, namelijk deelnemer 1, had ooit wel van nachtopvang Viktor gehoord toen ze thuisloos was (*“Ik had wel al eens van Viktor gehoord bijvoorbeeld.”*). Met uitzondering van deelnemer 1 en deelnemer 5, was er verder weinig kennis over organisaties voor dak- en thuisloosheid. De overige geïnterviewden wisten slechts over het bestaan van nachtopvang of voedselbanken maar hadden hier geen concreter beeld van.

Hieruit kan afgeleid worden dat een groot deel van de doelgroep niet gemakkelijk hulp gaat zoeken bij deze organisaties.

5.3.6 Psychiatrische instellingen

Er werd niet specifiek gevraagd naar ervaringen met psychiatrische instellingen. Wel kwam het contact met hulpverlening in bepaalde gesprekken naar boven. Bij twee deelnemers kwam aan bod dat zij bekend zijn met psychiatrische instellingen. Of de overige deelnemers hiermee in aanraking zijn gekomen, is onduidelijk. Bij de twee respondenten kwam het contact met psychiatrische instellingen op volgende manier tot uiting:

Deelnemer 2:

“Ik ben ook zo in die periode dat ik bij een vriendin woonde, mijzelf laten opnemen. Ik wou echt opgenomen worden maar dat heeft niets geholpen.”

Deelnemer 6:

“En daarvoor psychiatrie enzo, dat soort instanties.”

5.4 Hoe een ‘safe space’ gecreëerd wordt

Op welke manier kan er een ‘safe space’ gecreëerd worden voor de doelgroep? Ook dit was één van de onderzoeksvragen. In dit deel wordt hier verder op ingegaan.

Een luisterend oor

In eerste instantie werd het bieden van een luisterend oor gerapporteerd. Van de zeven deelnemers, hadden er vier (deelnemers 1, 2, 5 en 7) aangehaald dat dit alvast zou bijdragen aan een veilige omgeving. Enkel al met iemand kunnen praten

zou ondersteuning kunnen bieden. (Deelnemer 1: *“Gewoon babbelen met iemand doet ook wel veel.”*, deelnemer 2: *“Zeker als die mensen open en enthousiast zijn om met u te praten...”*)

No judgement

Een tweede dimensie voor het bieden van veiligheid zou zijn: een open houding zonder vooroordelen. Een open geest zonder vooringenomenheid werd aangehaald door twee verschillende personen (deelnemer 3: *“En vooral ook: no judgement.”*, deelnemer 4: *“Het moet iemand zijn die mij begrijpt en niet zou beoordelen.”*).

Vertrouwen

In drie interviews werd de nadruk gelegd op vertrouwen en discretie. Zo gaf deelnemer 3 aan dat discretie voor haar deel uitmaakt van een ‘safe space’. Bovendien hechtte deelnemer 5 veel waarde aan vertrouwen. Dit verwoorde hij op deze manier: *“Vertrouwen, he. Dat is een groot ding. ... Als er geen vertrouwen is, gaan ze weinig vertellen.”* Zo benadrukte bijvoorbeeld deelnemer 7 dat hij erg gesloten is en dat hulp weinig effect heeft zonder vertrouwen. (*“Die hulp kan zelf niet echt helpen als ik mij daar zelf niet tegenover openstel.”*)

Laagdrempelige en vrijblijvende hulp

Uit twee gesprekken werd ook afgeleid dat hulp laagdrempelig en vrijblijvend dient te zijn. Volgens deelnemer 3 moet dit meer duidelijk gemaakt worden bij LGBTQ-jongeren (*“... duidelijk maken dat het echt gemakkelijk is om gewoon binnen te wandelen.”*). Deelnemer 6 vermeldde dat het belangrijk is om ervoor te zorgen dat jongeren zeker geen stress ervaren bij het vragen van hulp. Hij gaf zelf aan niet met druk te kunnen omgaan (*“Als er druk achter zit, dan blokkeer ik.”*).

Geschoolde hulpverleners

Ook het belang aan training bij hulpverleners kwamen ter sprake tijdens twee interviews. Dit werd afgeleid uit de gesprekken met deelnemers 3 en 7. Zo vertelde deelnemer 3 bijvoorbeeld dat ze zich al een stuk veiliger zou voelen bij getrainde hulpverleners. Dit kwam op volgende manier ter sprake tijdens het interview: *“Goed*

getrainde hulpverleners die daar gevoeligheden voor hebben, voor die LGBTQ doelgroep: dat zou mij al een stuk veiliger laten voelen.” Deelnemer 7 sprak over “constante educating van het personeel”. Hij was van mening dat kennis over LGBTQ-problematieken nuttig kan zijn bij hulpverleners die de doelgroep willen helpen. (*“Het zou wel fijn zijn als alle mensen die op zo’n plek werken er knowledge over hebben. Het is niet fijn om dat zelf te moeten gaan uitleggen ofzo.”*)

Contact met soortgenoten

Volgens bepaalde respondenten zou het gevoel van veiligheid vergroot worden als er sprake is van contact met soortgenoten. Volgens deelnemer 7 zou het helpen om hiervoor jonge vrijwilligers in te zetten (*“Ik denk eerlijk gezegd om ook met open, jonge vrijwilligers te werken.”*). Deelnemer 3 vermeldde *“de kans geven aan queer mensen om in contact te komen met anderen die dezelfde ervaringen hebben gedeeld”*. Wat betreft nachtopvang voor jongeren, gaf deelnemer 4 aan dat zij zich beter zou voelen als ze samen zou zitten met een soortgelijke. Hierover deed zij volgende uitspraken:

Deelnemer 4:

“Bij nachtopvang, als er niet genoeg middelen zijn voor een eigen kamer, u zetten met iemand die bijvoorbeeld ook trans is. Als je met iemand samenzit die hetzelfde meemaakt, weet je tenminste dat je met iemand de kamer deelt die je begrijpt.”
“... dat ik me omringd kan voelen door mensen die ook als mij zijn.”

5.5 Hoe de drempel verlagen?

Een ander onderzoeksvraag waar dit onderzoek op ingaat, is: “Hoe kan de drempel om hulp te vragen bij instanties verlaagd worden voor LGBTQ-jongeren die in dak- of thuisloosheidsituatie terechtkomen?”.

5.5.1 Meer informatie verspreiden via flyers, posters en sociale media

Wat opviel is dat alle deelnemers naar het verspreiden van informatie verwezen als drempelverlagend. Wanneer er gevraagd werd welke handswijze zij hiervoor

suggereren, hebben ook alle deelnemers het gebruik van posters of sociale media aangehaald. Hier volgt een overzicht van de uitspraken die betrekking hebben op het gebruik van posters, flyers en sociale media als verspreidingsmiddel:

Deelnemer 1:

“Of overal wat meer posters hangen, zoals bij organisaties van het JAC.”

Deelnemer 2:

“Ik denk dat het gemakkelijker is via sociale media. Je moet nergens binnenstappen.”

Deelnemer 3:

“Je kan bijvoorbeeld posters en affiches en reclame verspreiden over LGBTQ-vriendelijke plaatsen. Bijvoorbeeld tijdens een pride. En dan duidelijk maken dat het echt gemakkelijk is om gewoon binnen te wandelen, vrijblijvend.”

Deelnemer 4:

“Misschien een heel dom antwoord, maar meer advertenties maken. ... Misschien flyers enzo?”

“Plekken waar veel LGBTQ mensen komen. Bepaalde bars, community bases. Zelfs als mensen niet thuisloos ofzo zijn: als ie dat al weten en kunnen doorgeven als dat nodig is, zou dat al veel kunnen doen volgens mij”.

Deelnemer 5:

“... dat die jongeren dat weten dat die daar terecht kunnen, door reclame.”

Deelnemer 6:

“Informatie geven en heel duidelijk maken aan mensen wat er allemaal mogelijk is enzo. “

“Folders ofzo”.

Deelnemer 7:

“Je kan bijvoorbeeld posters en affiches en reclame verspreiden over LGBTQ-vriendelijke plaatsen. In bibliotheken, universiteiten of bij dokters of bij de gemeente. Plekken waar ze sowieso ooit wel komen.”

5.5.2 Outreach

Er werd door drie deelnemers ook ingegaan op outreachend te werk gaan. Zo suggereerde deelnemer 5 om informatie te geven over het hulpaanbod op plaatsen waar veel jongeren komen (*“En echt op zoek gaan: op stap gaan op plaatsen waar veel jongeren komen.”*). Voor deelnemer 6 leek het eveneens een goed idee om jongeren op te zoeken. Hij gaf aan outreach iets belangrijk te vinden. Bij deelnemer 1 is er maar heel kort op ingegaan. (*“Of naar de jongeren zelf toe gaan.”*)

5.5.3 Meer doorverwijzen

Een ander onderwerp dat werd besproken, is mond-op-mond reclame en doorverwijzen. Volgens sommige deelnemers is er sprake van te weinig doorverwijzingen in het huidige systeem. Deelnemer 1 gaf aan dat zij het fijn had gevonden als het OCMW haar had doorverwezen naar instanties voor voedsel en goedkope kleren. Uit de gesprekken kwam deze instantie naar voor als belangrijke doorverwijzer *“Ik denk dat als er een instantie is die in het leven kan komen van ene jongere die het moeilijk heeft, dat het OCMW bijvoorbeeld hierover kan doorverwijzen.”*. Zij gaf als voorbeeld ook aan dat er op scholen kan langsgegaan worden om informatie te verspreiden, zodat jongeren weten wat de mogelijkheden allemaal zijn bij thuisloosheid.

Verder verwees ook deelnemer 2 naar het feit dat het OCMW meer had kunnen doorverwijzen. Als belangrijke doorverwijzer gaf deelnemer 3 gezondheidsvoorzieningen als voorbeeld om door te verwijzen naar opvang (*“Dus ja, via dokters of mentale hulpverlening, dat die er ook naar kunnen doorverwijzen.”*). Dit is iets dat ook ter sprake kwam bij deelnemer 7. Hij verwees hiervoor ook naar schoolpsychologen als informatieverspreiders.

5.5.4 Gevoel van veiligheid en vertrouwen

Er werd ingegaan op de nood aan veiligheid (5.2.3) en het belang van vertrouwen (5.3). Dit kwam ook ter sprake in bepaalde interviews als een manieren om sneller naar hulp te vragen. Om herhaling te vermijden, worden de uitspraken van de deelnemers hierover niet herhaald.

5.5.5 Destigmatisering

Ook het stigma rond hulp vragen bij instanties werd besproken. Zo gaven deelnemers 2 en 7 aan dat er bij hen sprake was van schaamte. Ook deelnemer 3 zou het moeilijk hebben gevonden om naar een voedselbank te stappen. Mogelijks moet er aan meer aan destigmatisering gewerkt worden om de drempel te verlagen.

Deelnemer 2:

“Schaamte. Sowieso schaamte, denk ik. Je bent dan niet gewoon 1 gemarginaliseerde groep. Je bent deel van 2 gemarginaliseerde groepen. Als je dan ook nog een kleur hebt, denk ik dat het nog moeilijker voor die persoon is.”

Deelnemer 3:

“Er is wel zo een stigma rond. Ik denk dat ik dat een moeilijke stap had gevonden om naar toe te stappen. Omdat je dan beseft van “Oh, nee ik zit echt in een slechte situatie”.

Deelnemer 7:

“Schaamte. En self-dependence. Ik wilde het vooral op mijn eigen oplossen en niet de ‘victim’ spelen.”

6 Conclusies

In dit deel worden de conclusies geformuleerd over de onderzoeksvragen. Het hoofddoel van dit kwalitatief gaat over de noden van LGBTQ-jongeren in dak- en thuisloosheid. Uit de gesprekken kwamen na thematische analyse de volgende elementen naar boven als mogelijke noden:

- Nood aan laagdrempelige (en goedkope) diensten ter ondersteuning van het mentaal welbevinden
- Nood aan aanmoediging om hulp te zoeken en vragen
- Nood aan een opvangnet indien tijdelijke opvang nergens mogelijk is
- Nood aan veiligheid
- Nood aan sociale banden
- Nood aan financiële middelen en begeleiding bij vinden van werk
- Nood aan voeding en andere levensmiddelen
- Nood aan meer en duidelijkere informatie over beschikbaar hulpaanbod
- Nood aan acceptatie
- Nood aan privacy
- Nood aan een veilige plaats voor spullen

Een bijkomende onderzoeksvraag ging over de mate van kennis over het aanbod bij LGBTQ+ jongeren. Over LGBTQ+ organisaties viel op dat er geen duidelijk beeld is over wat deze exact aanbieden.

De mensen die op zoek zijn gegaan naar hulp, zijn vooral in contact gekomen met het CAW, het CGG en het JAC.

De meerderheid is gekend met sociale centra voor onder andere het aanvragen van een leefloon.

Twee van de zeven deelnemers hebben begeleiding voor zelfstandig wonen gevolgd.

Bij deze groep leek enige kennis over deze dienst aanwezig.

Op gebied van organisaties voor armoede en dak- en thuisloosheid is er bij de grote meerderheid weinig kennis over het beschikbare aanbod. Indien hier verder op ingegaan werd, was er sprake van een eerder negatief beeld bij een deel van de deelnemers.

Een klein deel heeft kennis van psychiatrische instellingen, wanneer zij er zelf in contact mee gekomen zijn.

Verder werden ook manieren om een 'safe space' te creëren bij de doelgroep besproken. Tijdens de interviews werden volgende zaken aangehaald:

- De mogelijkheid om te praten en aanwezigheid van een luisterend oor
- Een open en 'no judgement' houding
- Vertrouwen en discretie
- Laagdrempeligheid en vrijblijvendheid
- Geschoolde hulpverleners
- Aanwezigheid van soortgenoten

Een laatste deelvraag ging over mogelijkheden om de drempel te verlagen zodanig dat er sneller wordt aangeklopt bij organisaties. Volgende aspecten kwamen ter sprake:

- Meer informatie verspreiden via flyers, posters en sociale media
- Outreachend te werk gaan en informatie verspreiden op plaatsen waar veel jongeren komen
- Meer doorverwijzing zoals onder andere via het OCMW
- Gevoel van veiligheid en vertrouwen
- Destigmatisering en het gevoel van schaamte verminderen

7 Suggesties en aanbevelingen

Hier worden enkele mogelijke suggesties en ideeën aangeboden die specifiek gericht zijn tot LGBTQ-organisaties.

Sensibiliseringsacties

Een eerste suggestie kan zijn: meer sensibilisering door middel van bijvoorbeeld campagnes en door verhalen van thuisloze jongeren (anoniem) te verspreiden. Ook het aanbod aan hulpverlening kan hierbij vermeld worden. De doelgroep komt te weten dat ook anderen deze situatie ervaren. Door hier meer aandacht aan te besteden kan ook geprobeerd worden de kwetsbaarheid van deze doelgroep meer bekend te maken bij de populatie. Het doel hiervan zou zijn destigmatisering en schaamte te reduceren bij de doelgroep.

Meer gebruik van flyers, posters en sociale media

Aangezien er weinig diepgaande kennis is over het huidige hulpaanbod bij de onderzochte groep, zou een mogelijke suggestie kunnen zijn hier meer aandacht aan te besteden. Elk individu die deelnam aan dit onderzoek suggereerde flyers, posters of sociale media. Dit kwam in de conversaties ter sprake als manier om de drempel naar hulp te verlagen. Per grootstad in Vlaanderen kan een overzicht aangeboden worden van de belangrijkste instanties voor hulpverlening. Bij het verspreiden van informatie kan er daarnaast ook duidelijk gemaakt worden dat mogelijke hulp volkomen vertrouwelijk en vrijblijvend is. Posters en flyers kunnen verspreid worden op plaatsen waar veel LGBTQ-jongeren samenkomen. Mogelijke voorbeelden hiervan zijn bepaalde kroegen, queer evenementen, expo's van queer artiesten, queer seksshops,... Eventueel kunnen alsook influencers die populair zijn bij de LGBTQ-gemeenschap gecontacteerd worden om belangrijke informatie te verspreiden.

Samenwerking tussen overheidsinstanties en belangeninstanties

De meerderheid van de geïnterviewden is ooit in aanraking gekomen met sociale centra. Zo kwam tijdens twee van die interviews ter sprake dat zij helemaal niet

werden doorverwezen ondanks hun emotionele moeilijkheden. Doordat deze instanties in contact kunnen komen met jongeren met uiteenlopende problematieken zouden deze ook voor thuisloze LGBTQ'ers een belangrijk knooppunt kunnen zijn. Daarom kan een mogelijke aanbeveling zijn om een soort "overzicht van aanbod" of "jongerengids" samen te stellen met alle belangrijke adressen (per grootstad). Ook LGBTQ-organisaties zouden hierin opgenomen kunnen worden. Misschien is het nuttig om hiervoor samen te werken met andere belangenorganisaties en overheidsinstanties. Het doel hiervan zou zijn om informatie te kunnen verspreiden aan elke kwetsbare jongere, ook als er niet specifiek naar gevraagd wordt.

Trainingen aan hulpverleners, ambtenaren en vrijwilligers

Ook zouden er trainingen gegeven kunnen worden aan werknemers van sociale centra, vrijwilligers en hulpverleners (bijvoorbeeld het JAC) zodat zij LGBTQ-sensitieve begeleiding kunnen bieden. Er kan worden ingegaan op het herkennen van de problematiek en het aanleren van vaardigheden om met de doelgroep om te gaan. Daarnaast kan ook kennis over het aanbod worden aangereikt om het doorverwijzingssysteem te verbeteren.

Contact met jongerenopvangcentra

Een mogelijkheid om dichter te staan bij de thuisloze jongerenproblematiek, is eventueel meer samenwerken met bestaande opvangcentra voor jongeren. Zo zouden er acties en evenementen georganiseerd kunnen worden om jongeren in contact te brengen met LGBTQ-organisaties. Dit zorgt eventueel voor meer bekendheid bij thuisloze jongeren in het algemeen. De LGBTQ-jongeren die daar opgevangen worden maken op die manier ook kennis met de organisatie. Een specifiek voorbeeld zou kunnen zijn: een inzamelactie voor kleding en spullen.

Pleiten voor meer opvangcentra specifiek voor LGBTQ-jongeren

Opvangcentra specifiek voor LGBTQ-jongeren zouden meerdere mogelijkheden kunnen bieden om de doelgroep te helpen re-integreren in de maatschappij. Zo zouden deze een veilige omgeving met aangepaste individuele begeleiding kunnen bieden. Een mogelijke aanbeveling: blijf benadrukken wat het belang is van LGBTQ-

sensitieve opvang voor jongeren en blijf pleiten voor meer plaatsen in specifieke opvangcentra.

Voorzieningen voor privégebruik

Indien de mogelijkheden beperkt zijn om opvangcentra op te richten, kan er eventueel nagedacht worden over bepaalde voorzieningen. Zo kan er privacy geboden worden aangeboden door ruimtes te creëren waar LGBTQ-jongeren even op zichzelf tot rust kunnen komen. Een ander voorbeeld waar over nagedacht kan worden is het aanbieden van lockers zodat ze hun spullen ergens veilig kunnen bewaren.

8 Discussie

Wat mij is opgevallen tijdens het afnemen van de interviews, is de mate waarin er in openheid over gevoelige onderwerpen werd gesproken. Op één na was er bij de respondenten sprake van een eerste ontmoeting (telefonisch contact niet meegerekend). Toch hebben de deelnemers zich opengesteld en hun ervaringen openhartig gedeeld. De mate van bereidwilligheid verifieerde voor mij persoonlijk dat dit een onderbelichte problematiek is. Een aanpak op maat voor hun specifieke noden lijkt mij dan ook niet overbodig. Dat emotionele moeilijkheden die aan bod kwamen tijdens de conversaties, kunnen gelinkt worden aan de extra kwetsbaarheid bij dak- en thuisloze LGBTQ-jongeren (Groot et al., 2018).

8.1 Suggesties voor vervolgonderzoek

Wat betreft betrouwbaarheid, verwacht ik gelijkaardige resultaten als de interviews opnieuw worden afgenomen. Toch denk ik dat grootschaliger onderzoek nodig is om de noden beter in kaart te brengen. Hoewel ik ervan overtuigd ben dat dit onderzoek veel nuttige informatie heeft bijgebracht, betwijfel ik dat een kwalitatieve studie met zeven deelnemers de complexe doelgroep volledig kan representeren. Door middel van een grotere steekproef zou een breder belevingsspectrum gecapteerd kunnen worden. Bovendien kwam de meerderheid van de deelnemers uit dezelfde provincie. Mogelijks heeft dit invloed op de representativiteit van de steekproef. Om die reden zou ik suggereren meer onderzoek te doen over heel Vlaanderen om een beter zicht te hebben op de situatie.

Daarbovenop kan een mogelijke suggestie zijn: onderzoek doen in reeds bestaande opvangcentra voor LGBTQ-jongeren (België en/of Nederland). Het lijkt mij interessant om te kijken naar de begeleidingen en welke factoren hebben geleid tot succesvolle resultaten. Mogelijks zou dit een beter zicht kunnen geven op LGBTQ-sensitieve begeleiding en ondersteuning.

Er zijn ook weinig cijfers gevonden over de prevalentie in Vlaanderen. Mogelijks kan uitgebreider onderzoek hiernaar een noemenswaardige aanbeveling zijn om de ernst

van de problematiek in kaart te brengen. Dit om de nood aan LGBTQ-sensitieve begeleiding en opvangplaatsen te benadrukken.

8.2 Bedenkingen

Om het gevoel van een vertrouwelijke conversatie na te streven, is er van de leidraad afgeweken. Om toch alle belangrijke punten aan bod te laten komen, werd er soms teruggekeerd naar bepaalde gespreksonderwerpen. Dit voelde op sommige momenten wat chaotisch aan. Toch zie ik het als iets positief dat er veel informatie is verkregen zonder te veel rekening te houden met richtlijnen. De leidraad achterwege laten voelde op die momenten essentieel aan om de gesprekken vloeiender te laten verlopen. Dit heeft ook te maken met de gevoeligheid van het onderwerp.

Na reflectie kan ik zeggen dat mijn kennis over kwalitatief onderzoek gegroeid is. Dit was voor mij de eerste keer dat ik kwalitatief onderzoek heb uitgevoerd. Zo was de thematische analyse en het meerdere keren overlopen van de transcripten een langdurige maar leerzame uitdaging. Wel ben ik hierdoor gegroeid in mijn onderzoeksvaardigheden.

De grootste valkuil bij dit onderzoek was het vinden van respondenten binnen de doelgroep. Hoewel het uiteraard wenselijk is dat zo weinig mogelijk mensen zich in deze situatie bevinden, liet dit zien hoe moeilijk bereikbaar de doelgroep is. Dit maakt de uitdaging des te groter om de problematiek adequaat in kaart te brengen aan de hand van schattingen.

9 Literatuurlijst

- Atherton, I., & McNaughton Nicholls, C. (2008). 'Housing First' as a means of addressing multiple needs and homelessness. *European Journal of Homelessness*, 2(1), 289-303. Geraadpleegd op 4 augustus 2022 via https://www.researchgate.net/publication/242518674_'Housing_First'_as_a_means_of_addressing_multiple_needs_and_homelessness
- Baarda, B., Bakker, A., Boullart, A., Fischer, T. Julsing, M., Peters, V. & Van der Velden, T. (2013). *Basisboek kwalitatief onderzoek: handleiding voor het opzetten en uitvoeren van kwalitatief onderzoek* (4de editie). p.120-121
- Bouris, A., Guilamo-Ramos, V., Pickard, A., Shiu, c., Loosier, P. S.,..., Waldmiller, J. M. (2010). A Systematic Review of Parental Influences on the Health and WellBeing of Lesbian, Gay, and Bisexual Youth: Time for a New Public Health Research and Practice Agenda. *The Journal of Primary Prevention*, 31(5–6), 273–309. <https://doi.org/10.1007/s10935-010-0229-1>
- Boote, M., Emmen, M. & Felten, H. (2015). Thuisloze LHBT's: een onzichtbare en dubbele risicogroep. Pleidooi voor onderzoek naar thuisloze lesbische, homo-, bi- en transgenderjongeren, *Pedagogiek*, Volume 35, Issue 2
- Cense, M. (2013). *Over diplomaten en activisten*. Strategieën rondom seksuele identiteit van biculturele lesbische vrouwen, homoseksuele mannen en biseksuelen, p.17. Geraadpleegd op 4 augustus 2022 via <https://www.movisie.nl/publicatie/over-diplomaten-activisten>
- Çavaria. (2017). *De genderkoek*. Geraadpleegd op 4 augustus 2022 via https://Çavaria.be/sites/default/files/bijlagen/genderkoek_2017rv.pdf
- Çavaria. (z.d.). *Duurzame ontwikkelingsdoelen VN (SDG's)*. Geraadpleegd op 30 juli 2022 via <https://www.Çavaria.be/duurzame-ontwikkelingsdoelen-vn-sdgs>
- Çavaria. (z.d.). *Wat doen we?* Geraadpleegd op 28 juli 2022 via <https://www.Çavaria.be/wat-doen-we>

Çavaria. (z.d.). *Wie zijn we?* Geraadpleegd op 28 juli 2022 via <https://www.Çavaria.be/wie-zijn-we>.

Cherry, K. (2020). What Does LGBTQ+ Mean?. *Very Well Mind*. Geraadpleegd op 6 mei 2022 via <https://www.verywellmind.com/what-does-lgbtq-mean-5069804?print>

De Boyser, K., Linchet, S. & Van Dijck, S. (2010). *Onderzoek naar de OCMW-hulpverlening aan dak- en thuislozen*. POD Maatschappelijke integratie.

De Groot, N., Vijlbrief, A. & Emmen, M. (2018). Out on the streets: onderzoek naar de hulp aan Amsterdamse lhbtj-jongeren die thuisloos zijn. *Movisie*. Geraadpleegd op 29 juni via <https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2018-07/Out-on-the-streets-digitaal.pdf>

Dingemanse, K. (2015). *Soorten interviews: (on- of semi-)gestructureerd en focusgroep*. Scribbr. Geraadpleegd op 30 juli 2022 via <https://www.scribbr.nl/onderzoeksmethoden/soorten-interviews/>

Dingemanse, K. (2015). *Validiteit in interviews*. Scribbr. Geraadpleegd op 6 mei 2022 via <https://www.scribbr.nl/onderzoeksmethoden/validiteit-in-interviews/>

Edgar, W. & Meert, H. (2006). *Fifth review of statistics on homelessness in Europe*. FEANTSA: Brussels.

Emmen, M. (2018.). Checklist out on the streets. Benodigdheden voor de hulp aan lhbtj-jongeren die thuisloos zijn. *Movisie*. Geraadpleegd op 2 augustus 2022 via <https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2018-07/Out-on-the-Streets-checklist.pdf>

FEANTSA. (2005). *ETHOS Typology on Homelessness and Housing Exclusion*. Geraadpleegd op 9 mei 2022 via <https://www.feantsa.org/en/toolkit/2005/04/01/ethos-typology-on-homelessness-and-housing-exclusion>

Hermans, K. & Meys, E. (2014). Nulmeting dak- en thuisloosheid. *Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin*. Geraadpleegd op 7 augustus 2022 via https://cdn.nimbu.io/s/5s8z9pq/channelentries/cn6epbg/files/2014_07-rapport-22-nulmeting-dak-en-thuisloosheid.pdf?o54pr9q

Howitt, D. (2010). *Introduction to Qualitative Methods in Psychology*. Harlow: Pearson

ILGA-Europe. (2021). *Perceptions: comparative findings from a study of homeless service providers and LGBTI-focused organisations about LGBTIQ youth homelessness in Europe*. Geraadpleegd op 7 augustus 2022 via <https://www.ilga-europe.org/files/uploads/2022/04/Perceptions-Comparative-findings-study-homeless-service-providers-LGBTI-focused-organisations.pdf>

Juttman, R. E., Klazinga, N. S., Mackenbach, J. P. & Plocgh, T. (2007). *Handboek gezondheidsonderzoek*. Pre Press Zeist. p.78

KLIQ vzw. (2018). *Leave no one behind: SDG's en LGBTQ+ inclusie* [brochure]. Vlaanderen is gelijke kansen. Geraadpleegd op 28 juni 2022 via <https://www.Çavaria.be/sites/default/files/bijlagen/SDG%20-%20leave%20no%20one%20behindWEB.pdf>

Koning Boudewijnstichting. (2021). *Dak- en thuisloosheid geteld, om tot effectieve oplossingen te komen*. Geraadpleegd op 5 augustus 2022 via <https://www.kbs-frb.be/nl/dak-en-thuisloosheid-geteld-om-tot-effectieve-oplossingen-te-komen>

Krul, A. (2021). *Literatuuronderzoek of literatuurstudie doen in 4 stappen*. Scribbr. Geraadpleegd op 2 augustus 2022 via <https://www.scribbr.nl/scriptie-structuur/literatuuronderzoek/>

Lesraewaet, D. Renaudin, K. & Steenssens, P. (2020). Informatietekst voor studenten sociaal werk. *Steunpunt mens en samenleving*. Geraadpleegd op 2 augustus via <https://www.samvzw.be/sites/default/files/2020-12/2020-10-01%20Infomatietekst%20sociaal%20werk%20Thuisloosheid%20in%20Vlaanderen.pdf>

Maslow, A. (1954), *Motivation and personality*. Harper and Row, New York.

Meijssen, E. & Timmerman, S. (2020). Driedubbel kwetsbaar: verkenning van de situatie van dak- en thuisloze LHBTI-jongeren in Nederland. *Movisie*.

Geraadpleegd op 1 augustus 2022 via

<https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2020-07/Driedubbel-kwetsbaar-LHBTI-dak-en-thuisloze-jongeren.pdf>

Missiaen, J. & Seynaeve, H. (2016). *Onderzoek naar het psychisch welzijn van Vlaamse holebi's en/of transgenderpersonen: risico- en beschermende factoren in kaart gebracht voor lifetimeprevalentie van suïcidepogingen*. Ugent.

Geraadpleegd op 2 augustus 2022 via

https://libstore.ugent.be/fulltxt/RUG01/002/273/016/RUG01-002273016_2016_0001_AC.pdf

SDG. (2016). *Sustainable Development Goals* [Brochure]. Geraadpleegd op 28 juni 2022 via

https://www.sdgs.be/sites/default/files/content/brochure/brochure_sdgs_nl.pdf

Van Hove, H. (2021). *Transgender personen in België die een wijziging van de officiële geslachtsvermelding aanvragen – 2021 (Gegevens uit het Rijksregister (1 januari 1993 t.e.m. 31 december 2020))*. Instituut voor gelijkheid van vrouwen en mannen. Geraadpleegd op 6 mei 2022 via https://igvm-iefh.belgium.be/sites/default/files/trans_cijfers_rijksregister_2021_nl.pdf

Van Menxel, G., Lescauwae, D. & Parijs, I. (2004). *Verbinding verbroken: thuisloosheid en algemeen welzijnswerk in Vlaanderen*. Steunpunt Algemeen Welzijnswerk. Geraadpleegd op 4 augustus 2022 via

<https://lib.ugent.be/nl/catalog/rug01:000842378>

Van Regemmoortel, T., Demeyer, B., Vandenbempt, K. & Van Damme, B. (2006). *Zonder (t)huis: Sociale bibliografieën van thuislozen getoetst aan de institutionele en maatschappelijke realiteit*. Lannoo Campus.

Verhoeven, N. (2020). *Thematische analyse: patronen vinden bij kwalitatief onderzoek*. Boom uitgevers Amsterdam.

VVSG. (z.d.). *Dak- en thuislozen*. Geraadpleegd op 5 mei 2022 via <https://www.vvsg.be/samenleven-gezin-welzijn/dak-en-thuislozen>

Wasserbauer, M. & Dhoest, A. (2020). *Onderzoek naar ervaringen van LGBTQ's op het kruispunt van herkomst en seksuele identiteit*. Universiteit Antwerpen. Geraadpleegd op 4 augustus 2022 via <https://repository.uantwerpen.be/desktop/irua>

Wetenschapswinkel. (2022). *Beantwoord een onderzoeksvraag van een non-profitorganisatie via je project of eindwerk*. Geraadpleegd op 28 juni 2022 via <https://www.wetenschapswinkel.be/studenten>

What we know. (2017). *What does the scholarly research say about the link between family acceptance and LGBT youth well-being?* Cornell University. Geraadpleegd op 29 juni 2022 via <https://whatwewknow.inequality.cornell.edu/wp-content/uploads/2018/04/PDF-Family-acceptance-1.pdf>

Bijlagen

Bijlage 1: Flyer

DEELNEMERS GEZOCHT:

ONDERZOEK NAAR NODEN VAN LGBTQ+ JONGEREN IN DAK- OF THUISLOOSHEID

WIE?

- Deelnemers die zich als LGBTQ+ identificeren
- die dak- of thuisloos zijn (of dit in het verleden zijn geweest)
- die maximum 29 jaar zijn (op moment van thuisloosheid)

Note: dakloosheid wil niet noodzakelijk zeggen dat iemand op straat slaapt: sofasurfers, mensen die bij familie logeren, krakers, etc. behoren ook tot de doelgroep

WAT?

Er wordt samen met jou een kort, vertrouwelijk gesprek gevoerd (fysiek of online, naargelang jouw wens). Je kan je stem op een anonieme manier laten horen!

Ben of ken jij iemand die binnen deze doelgroep valt?
Neem dan vrijblijvend contact op via petra.schelfhout@student.ap.be voor meer info.

Bijlage 2: Toestemmingsformulier

Toestemmingsformulier

Ik ondergetekende, ...(voornaam en achternaam), verklaar dat ik uit vrije wil deelneem aan het wetenschappelijk onderzoek van Petra Schelfhout – over de behoeften van LGBTQ+-jongeren in dak- en thuisloosheid in Vlaanderen

Ik verklaar dat ik alle nodige uitleg over het onderzoek heb gekregen en begrepen. Deze uitleg omvat het doel van de studie, het soort vragen, taken of opdrachten, en het soort gegevens die voor dit onderzoek zullen worden verwerkt. Ik kreeg ook de mogelijkheid om bijkomende informatie te ontvangen.

Door dit document te ondertekenen geef ik aan de onderzoeker(s) de toestemming om mijn persoonsgegevens te verwerken in het kader van het vermelde project. Verdere informatie over de verwerking van mijn persoonsgegevens staat in de privacyverklaring die als bijlage is toegevoegd aan dit formulier.

Ik verklaar dat ik op de hoogte ben van het recht om op eender welk moment mijn toestemming in te trekken of om mijn deelname aan het onderzoek stop te zetten. Hiervoor hoef ik geen reden op te geven. Als ik mijn deelname stopzet, heeft dit op geen enkele manier nadelige gevolgen voor mij.

Op aanvraag kan ik een samenvatting van de onderzoeksresultaten krijgen. Voor alle verdere informatie kan ik contact opnemen met de onderzoeker(s) via:

[E-mail:petra.schelfhout@student.ap.be](mailto:petra.schelfhout@student.ap.be)

Dit onderzoek vindt plaats in het kader van mijn opleiding Toegepaste Psychologie om de leerdoelen te behalen van het opleidingsonderdeel bachelorproef. Met vragen over dit opleidingsonderdeel kan je contact opnemen met de bachelorproefcoördinator yannick.hellemans@ap.be.

Gelezen en goedgekeurd op ..... (datum)

De vrijwillige deelnemer (handtekening hier onder)

Bijlage 3: Topiclijst

TOPICLIJST EN INTERVIEW VRAGEN

Aanvang onderzoek

- Voorstellen
- Onderzoeksdoel nog eens verduidelijken
- Nagaan of er nog vragen zijn
- Aangeven vertrouwelijkheid onderzoek, formulieren laten tekenen

Interview

<u>Situatie en gegevens</u>	<ul style="list-style-type: none"> - Wat zie jij als dak- of thuisloos zijn? Wat betekent dat voor jou? - Eventueel jouw ervaringen/verloop uitleggen? - Duur van dak- of thuisloosheid? <p>Indien niet eerder besproken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seksuele oriëntatie? - Genderidentiteit? - Demografische gegevens (leeftijd? roots?)
-----------------------------	---

<u>Organisaties en instanties</u>	<ul style="list-style-type: none"> - Wat zijn jouw ervaringen met organisaties en instituten? Welke organisaties zijn deze? - Hoe kunnen organisaties ervoor zorgen dat er meer “safe space” gecreëerd wordt? (Hoe zou jij je veiliger voelen om aan te kloppen? Wat houdt “safe space” in voor jou? Wat zijn voorwaarden om je veilig te voelen?) <p>LGBTQ+ organisaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Welke organisaties binnen de LGBTQ+ community? (Welke bestaan er? In welke mate ken je ze?) - Wat doen deze organisaties volgens jou? - Hoe kan de drempel verlaagd worden om daar binnen te stappen? - In welke mate zou je aankloppen bij deze organisaties? <p>Dak- en thuisloosheid organisaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bij welke organisaties kunnen dak- en thuisloze personen volgens jou terecht? - Wat doen deze organisaties volgens jou? - Hoe zou volgens jou de drempel naar deze soort organisaties kunnen verlagen? Wat zijn/waren bij jou drempels? <p>Andere instanties (eventueel)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ervaringen met andere instanties, bv. OCMW, privé-initiatieven, ...
<u>Materiële noden</u>	<ul style="list-style-type: none"> - Waar heb/had je nood aan qua materiële voorzieningen? - In welke mate kon je bij instanties terecht voor hulpverlening? - Wat zouden LGBTQ+ organisaties moeten aanbieden qua materiele voorzieningen? - Wat zouden dak- en thuisloosorganisaties moeten voorzien qua materiele voorzieningen?
<u>Psychologische noden</u>	<ul style="list-style-type: none"> - Waar heb/had je nood aan op psychologisch gebied? - Welke impact heeft jouw situatie op jou gehad? - Welke gevoelens brengt dit met zich mee? (Bv. Schaamte, verdriet, leegte, angst, stress, verlies zelfvertrouwen...) - Combinatie van dak- of thuisloosheid en LGBTQ+ zijn, wat is jouw visie hierop? - Welke verwachtingen heb je van een sociale kring? Wordt/werd hieraan voldaan in jouw situatie? - In welke mate heb je het gevoel gehoord te worden? Wat zou dit voor jou betekenen? - Hoe zouden instanties jouw gevoel van mentale welzijn kunnen verbeteren?

Afsluiten

- Nog onderwerpen om mogelijks te overlopen (indien nog niet besproken en persoon staat ervoor open): verloop van schoolloopbaan? relatie met familie? religie? ...
- Afsluitende vraag: zijn er onderwerpen die niet besproken werden maar wel belangrijk zijn?
- Bedanken voor medewerking! + indien nodig info geven over hulpaanbod